TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 82. — 1922.

Tiistaina, heinäk. 18 p. — Tuesday, July 18.

VI Vuosikerta--Vol. VI

Canadan konepajatyöläisten palkat alennetaan

Palkkojen alennus käsittää noin 40,000 työläistä. Uniot selittävät alennuksen laittomaksi.

Montreal. — Sunnuntaina astui voimaan rautatiekonepajatyöläisten kaikilla aloilla 5-9 sentin palkan alennus, sen ilmoituksen mukaan minkä rautatieyhtiöt antoivat kuukausi sitten. Tämä alennus koskee Canadian Pacficin, Grand Trunkin, Canadian Natianalin, Quebec Canadian, Timiskaming & Northern Ontarion Sydney Louisburgin, B. C. & Nanaimon rautateiden työläisiä.

Canadan Rautatieyhtiöitten Liitto, joka ilmoituksen palkkojen alennuksesta on antanut, lausuu, että työläisten on hyväksyttävä alennus ilman enempiä neuvotteluja.

Työläiset vetoovat lakiin.

Unioitten edustajat lausuvat, että toimeenpantu alennus on kokonaan laiton, koska teollisuusriitaisuuksia koskevan lain mukaan rautateillä ei ole oikeutta toimeenpanna palkkojen alennusta, alistamatta kysymyksen käsittelyä ensin hallituksen sovintolautakunnalle.

Työministeri on vaiti lain tulkintaan nähden.

Ottawa. — Sikäli kuin tiedetään, ovat unioitten edustajat vaatineet työministeriltä selitystä teollisuusriitaisuuksia koskevan lain tulkintaan nähden tässä tapauksessa, mutta työdepartementin viranomaiset ovat kieltäytyneet antamasta lausuntoaan tähän mennessä.

Valko-suomalainen viinan villitys

Kauniiden juttujen johdosta, joita skandinavialaisilla sanomalehtimiehillä on Suomen matkansa jälkeen ollut kerrottavana valko-suomalaisesta viinanvillityksestä, on muudan ruotsalainen lehtimies saanut ritarillisuuden puuskan ja yrittää «Svenska Morgonbladetissa» jalomielisesti pestä puhtaiksi avokätisesti väkijuomia tarjoilleet suomalaiset juhlaisäntänsä. «Mitä tulee väitteeseen että ravintoloissa olisi avoimesti tarjoiltu väkiviinaa, on tämä aivan yksinkertaisesti valhetta.» Tämän johdosta huomauttaa «Stockholm Tidningen», ettei tämän jälkeen ole mahdollista eikä oikein kohteliaisuussyistä kauemmin kaihtaa totuutta. Ja lehti viittaa erään toisen toimittajan julkiseen selitykseen, että «jos Svenska Morgonbladetin kirjoittaja ei nähnyt mitään, niin voidaan tämä selittää vain siten ettei hän tahtonut mitään nähdä.» Ja kaikeksi vakuudeksi lainaa lehti vielä «Sollefteabladetia», missä erään sanatoriumin johtaja on havainnoistaan Suomessa kirjoittanut seuraavaan tapaan:

«**Kaikissa ravintoloissa sai mitä väkijuomia ikinä halusi**, viiniä, konjakkia, paloviinaa, likööriä, punssia — kunhan vain maksoi sikamaiset hinnat ja palvelusväki vain sai riittävät juomarahat. Usempien pöytien ääressä näyttiin juotavan määrättömästi vichyvettä ja kahvia Pulloissa ja pannuissa oli nautintoainetta, jota juotiin juomalaseista ja kahvikupeista. Juopuneet ja puolijuopuneet henkilöt eivät olleet lainkaan harvinaisia. Väkiviinan salakuljetus oli saavuttanut ennen arvaamattoman laajuuden, salapoltto kukoisti ympäri maata ja väkiviina virtasi kuten ennenkin mutta vain laittomia uria.»

Tohtori Wickman taas kertoo «Dagens Nyheterissä» sattuvasta tapauksesta. Aterioidessaan eräässä suuremmassa ravintolassa, oli hän tarjoilijattarelta kysynyt, voisiko hän myös saada ruokaryypyn. Vahtimestarin tiedusteltua, kuinka paljon hän halusi, vastasi hän ruotsalaiseen tapaan «5 senttilitraa», mihin vahtimestari huomautti, ettei niin vähää lainkaan tarjoiltu. Ja seuraavalla hetkellä oli hänen edessään pöydällä vähin määrä — «ottinki.»

Taistelu taantumuksen petoa vastaan Saksassa

Yhteisen rintaman työläisjoukot eivät siedä kompromisseja.

Berlini 30/6. — Kaikki tämänpäiväiset työväenlehdet käsittelevät etukädessä sitä huomattavaa askelta kolmen työväenpuolueen ja ammattiliittojen lähentymiseksi, mikä on luontunut tuloksena viimeisistä poliittisista tapauksista. Kaikki työväenlehdet ovat yksimielisiä siitä, että proletariaatin on esiinnyttävä yhteisesti perinpohjin lyödäkseen monarkistisen pedon. Noskelaislehtienkin käyttämät lauseparrat ovat niin ankaraa sisältöä, että niiden nojalla on pakotettu uskomaan, ettei silläkään taholla aiota peräytyä työväenkontrollikysymyksessä. Työväen oikeistopuolueidenkin johtojen taholla ollaan sitä mieltä, että kiihkokansallisuuden lippu on jo riittävän kauan liehunut myötätuulessa. On aika tehdä loppu tästä työtätekevälle kansalle niin turmiokkaasta näytelmästä. Työläisten on otettava käsiinsä valta, ja ollaan vakuutettuja, että kaikkien kompromissiyritysten tiukka hylkääminen ja kiinnipitäminen valtiopäiväin hajoittamisesta ja uusien vaalien toimittamisesta tuottavat joitakin vakuuksia työväestölle. Työväenpiireissä ollaan sitä mieltä, että uusien vaalien jälkeen voidaan muodostaa puhdas työväenhallitus, joka on vapaa kaikesta porvarillisten puolueiden vaikutuksesta. Tällä olisi myös porvarillisen järjestelmän kohtalo Saksassa ratkaistu.

Kolmen työväenpuolueen, virkailijaliiton ja ammatillisen maajärjestön **yhteisesti** antamassa julistuksessa korostetaan tinkimättömästi sitä, että työväestön on nyt esiinnyttävä yhtenäisenä joukkona yhtä hyvin parlamentissa kuin taloudellisessa elämässä saavuttaakseen lähimmät vallankumoukselliset päämääränsä.

Taistelun tiukkuutta on omiaan osoittamaan sekin, että täällä ei tänään ilmesty muut kuin työväenlehdet. Porvarillisten sanomalehtien painohenkilökunnat esittivät eilen odottamatta uuden palkkavaatimuksen ja **antoivat ultimatumin.** Kun siinä tehtyä vaatimusta ei oltu klo. 12 mennessä päivällä hyväksytty, seisahtui kaikkien porvarillisten sanomalehtien painoissa työ.

Berliinin porvariston on vallannut hysteerinen pelko. Murhapuoluelaisen Hellferichin äkillinen katoaminen valtiopäiviltä ja Berlinistä on vain ollut omiaan lisäämään tätä pelkoa, Hellferechiä kun on täydellä syyllä pidetty yhtenä mustimman taantumuksen vahvimpana miehenä. Siellä täällä sattuneet raa-at väkivallanteot ja laittomuudet työväestöä vastaan vielä Rathenaun murhankin jälkeen ovat myös kuohuttaneet proletariaattia siinä määrin, että porvaristolla on syytä kulkea varpaillaan ja varoa, ettei oikeutettu kosto yks kaks kohtaa heidän rikollisia päitään.

Tasavaltaa suojeleva laki hyväksytty

Berliini. — Melkein yksimielisellä äänestyksellä hyväksyttiin valtiopäivillä keskiviikkona toisessa lukemisessa tasavaltaa suojeleva laki. Suuri määrä nationalistisen puolueen ja Baijerin kansanpuolueen edustajistakin otti osaa äänestykseen.

Länsi-Canadan kaivosmiesten edustajat Washingtoniin

Ottawa. — Työministeri on saanut tiedotuksen, että 18 piirin United Mine Workersin presidentti Wm. Sherman ja Robert Livett United Mine Workersin toimeenpanevan komitean jäsen ovat saaneet kutsun presidentti Lewisilta saapua Washingtoniin.

Tämä Länsi-Canadan hiilenkaivajain edustajain matka Washingtoniin uskotaan olevan yhteydessä presidentti Hardingin yrityksien kanssa saada hiilenkaivajain lakko lopetettua. Ja uskotaan että jos lakko lopetetaan Yhdysvaltain puolella, tulee sillä olemaan suuri vaikutus lakon sopimiseen Canadassakin.

Montrealin poliisit ja kaupungintyöläiset uhkaavat lakkoutua

Työläiset ovat antaneet vaatimuksensa kaupunginhallitukselle ja lakkoäänestys tullaan toimittamaan 24 tunnin sisällä, ja lakko voidaan alottaa jos 2/3 osaa annetusta äänistä on lakon alkamisen puolella.

Montreal. — Montrealin kaupungin työläiset uhkaavat lakkoutua. Torstai illalla pitämässään joukkokokouksessa kaupungin palveluksessa olevat työläiset hyväksyivät päätöslauselmia, jotka päätöslauselmat tullaan jättämään ultimaatumina työläisten taholta kaupungin hallitukselle ja ellei tyydyttävään vastausta kohtuullisen ajan sisällä saada tullaan lakkoäänestys toimittamaan 24 tunnin sisällä ja jos 2/3 osaa annetuista äänistä on lakon alkamisen puolella tullaan lakko alkamaan. Jos lakko tulisi alettua tulisi se kaiken todennäköisyyden mukaan koskemaan poliiseja, palosotilaita, vesijohto työläisiä, polttolaitoksen työläisiä ja kaupunginhaalin klerkkejä.

Kokouksessa oli saapuvilla 800 työläistä ja eri unioiden johtajaa ja pidettiin kokous 217 St. Catharine St. East sijaitsevassa haalissa.

Päätöslauselmissaan, joissa on useita erilaisia vaatimuksia sanovat kaikkien edellämainittujen alojen työläiset, että nuo vaatimukset ovat olleet kaupungin hallituksen käsiteltävänä jo useita aikoja, mutta ovat jääneet aina lopullista päätöstä vaille, joten työläiset lopultakin vaativat varman päätöksen ja vaatimuksiinsa suostumista, tai muussa tapauksessa he lakkoutuvat.

Saksan vastavallankumoukselliset verilöylyt

Rathenaun murhan johdosta kirjoittaa Tukholman Politiken-lehti:

Nyt kostaa itsensä se, että vuodesta toiseen kaikista salavehkeilyistä ja valtaisesta syytösainehistosta huolimatta on annettu vastavallankumouksellisten voimain kasvaa ja lujittua, samaan aikaan kun äärimmäiset vainot ovat kohdistuneet äärimmäiseen vasemistoon. Nyt kostaa itsensä se, ettei ole kuultu kehotuksia, että olisi ollut käytävä kovakouraisesti käsiksi luokkiin ja puolueisiin, jotka pystyttävät lahtarismin lipun Saksassakin ja jotka jättävät jopa porvarillisiakin politiikkoja mustasotnialaisten nyrkkioikeuden käsiin. Ja oikeistososialistit ja riippumattomat ovat jälleen kerran saaneet hirvittävän opetuksen juoniensa johdosta proletaarisen yhteisrintaman toteuttamisen tunnusta vastaan. Heidän vedettävänään on katkera läksy viimeisimmästä väkivallanteosta, joka todennäköisesti ei päätä sitä pitkää sarjaa, joka alkoi Rosa Luxemburgin ja Karl Liebnechtin murhilla ja joka jatkuu yli kaikkien puolueiden, jotka ovat entisen keisarin uskollisista kaarteista vasempaan.

Hirttäjä Ellis vangittu vaimonsa pieksemisestä

Montreal. — Ellis, Canadan yleinen hirttäjä ja kuolemantuomioiden täytäntöönpanija vangittiin torstaina puolenpäivän aikaan syytettynä vaimonsa raakamaisesta pieksämisestä. Hirttäjä oli lyönyt vaimoaan vasten kasvoja, kuristanut kurkusta (siihen hän onkin suorittanut tutkinnon) ja samalla kertaa uhannut ampua vaimonsa (miksi ei hirttää).

Ellis oli torstaina tuomari Enrightin edessä ja vapautettiin hänet tuhannen dollarin persoonallisella takauksella, (rahat oli tienattu hirttämisellä) siihen asti kun juttu tulee oikeuden käsiteltäväksi.

Ranskan presidenttiä vastaan tehty murhayritys

Murhayrityksen tekijä erehdyksissä ampunut väärään vaunuun.

Pariisi. — Presidentti Millerandin palatessa sotaväen tarkastukselta Bastillen päivän juhlatilaisuudesta, tehtiin häntä vastaan murhayritys. 23-vuotias Gaston Bouvet ampui kolme revolverilaukausta autoa kohti, jossa hän luuli presidentin ajavan. Murhayrityksen tekijä vangittin heti.

British Columbian metsäpalot hävittävät eläimiä

Victoria, B. C. — Parlamentti rakennuksesta annettujen raporttien mukaan, eläimet, Mervillen alueen suurissa metsäpaloissa ovat joutuneet suuresti kärsimään. Tuhansittain syötäväksi kelpaavien metsälintujen paistuneita jäännöksiä on yltympäri nähtävänä. Tulen leveneminen oli niin voimakas, että linnut 15 mailia pitkällä ja 2 mailia leveällä alueella joutuivat poispääsemättömään loukkuun, ja kärventyivät. Niinikään joutui tulen saaliiksi peuraparvi.

Alueella ja läävässä olevilta lehmiltä paloivat karvat, utareet ja kavioiden hyytelö (gelatiini) suli pois. Suurin osa näistä lehmistä tavattaessa ammuttiin kuoliaaksi, mutta toiset taas kiertelevät metsissä mitä surkeimmassa tilassa. Myöskin joukko hevosia menetti liekeissä henkensä. Tuhansia kanoja niinikään paloivat kuoliaaksi.

Tulen valtaa saatu osoittain kontrolliin.

Vancouver. — Noin kolmetuhatta miestä, jotka ovat maakunnan metsienhoitodepartementin palveluksessa sammuttamassa maakunnassa vallitsevia suuria metsäpaloja, ovat onnistuneet saamaan tulen kontrollinsa alaiseksi. Raportit, jotka julaistiin keskiviikko iltana selittävät, että samalla kun kaksi paloa vielä ovat täydessä käynnissä, toiset ovat saatu joko kokonaan tai osittain kontrolleerattua, ja ellei tuuli ala kiihtymään on suuria toiveita tulen sammuttamiselle ja lisävahinkojen aiheutumisen estämiselle. Vieläkään ei ole vähintäkään toivoa sateesta ja yksi huomattavampia kuivuukausia on vallitsemassa.

Helgolantikin saa itsemääräämisoikeuden

Berliini. — Helgolannin, tuon kuuluisan saksalaisen Pohjanmerellä sijaitsevan linnoitussaaren asukkaat ovat voittaneet vaatimuksensa itsemääräämisoikeuteen. Saarella aikaisemmin sijaitsi Saksan voimakkaimmat linnoitus varustukset, jotka liittolaisten kanssa tehdyssä rauhansopimuksessa määrättiin hävitettäväksi. Nyt ne ovatkin täydellisesti poistettu ja saaren 3,400 henkilöä käsittävä asukasmäärä saa päättää omista asioistaan. Saaren asukkaat ovat pääasiallisesti kalastajia ja nyt Preussin valtiopäiväin myöntämän itsemääräämisoikeuden mukaan sanotaan sen olevan pienimmän itsenäisen valtion mailmassa.

Helgolannilla tulee olemaan oma kuvernöörinsä ja sen parlamenttia kutsutaan saari komiteaksi. Komitea tulee muodostumaan kuvernööristä ja kahdesta jäsenestä, jotka valitaan neljäksi vuodeksi kaikkien saaren 24 vuotta täyttäneitten asukkaitten yleisäänestyksellä.

Amerikan Esperanto-konferenssi Torontossa

Torontossa alkoi keskiviikkona Pohjois-Amerikan Esperanto-Yhdistyksen 15:sta vuotuinen konventioni. Pormestari Maguire lausui edustajat kaupungin puolesta tervetulleiksi. Konventioni on edustettuna kautta Canadan ja Yhdysvaltain. Kokouksessa on läsnä m.m. esperanto-runoilija ja musiikkimies Hugh Keyes.

Konventionin tarkoituksena on edelleen saada aikaan innostusta «mailmankielen» opettelemiseen kaikkialla.

Hallitusherrat uhkailevat rautatielakkolaisia

Presidentti ja sotasihteeri valmistelevat verilöylyjä työläisille. Sotaväki asetetaan suojaamaan lakonrikkureita.

Washington. — Sen jälkeen kun konepajatyöläisten presidentiltä, B. M. Jewellta oli saapunut sähkösanoma presidentti Hardingille, että keskeytys valtioiden välisessä liikenteessä tulee edelleenkin pysymään voimassa lakon aikana, sotasihteeri Weeks presidetin ohjauksesta, antoi määräyksen, että sotajoukot on asetettava kaikkialla olemaan valmiina ,eritoten Texasissa, missä on tapahtunut pieniä rettelöitä.

Tähän päätökseen tultiin konferenssissa, mikä tapahtui presidentin, sotasihteerin, yliprokuraattori Dauhertyn, kauppasihteeri Hooverin ja työsihteeri Davisin välillä. Neuvottelussa päättivät hallitusherrat, että missä hyvänsä valtioitten kuvernöörit ovat kykenemättömiä tai haluttomia käyttämään raakaa voimaa «järjestyksen» ylläpitämiseksi, tulee federaalihallituksen sotajoukot suojelemaan lakonrikkureiden työtä.

Trustiherrain juoksupoika rehentelee

Suurkapitalisteja edustava sotasihteeri Weeks, poistuessaan neuvottelusta Valkeasta Talosta, lausui, «me emme tule odottelemaan valtioitten virkailijain toimenpiteitä. Me emme salli paljon ihmisiä tapettavan».

Tämän jälkeen lähetti sotasihteeri määräyksen kenraalimajuri John L. Hinesille Texasiin, että hänen on pidettävä sotajoukkonsa valmiina, siinä tapauksessa, että Texasin kuvernööri on kykenemätön tai haluton toimimaan. Kenraalimajuri Hinesin komennuksen alle kuuluu 26,000 miestä, käsittäen se n.k. Toisen Divisionin, joka on ainoa täysi Divisioni Yhdysvaltain armeijassa tällä kertaa.

Prokuraattori Dauherty sanoi olevansa myöskin valmis nimittämään lisää marshalleja, sikäli kuin tulee vaatimuksia Yhdysvaltain piiriprokuraattoreilta ja piirioikeuksilta.

Postihallitus on varannut suuren määrän kuorma-autoja postin kuletusta varten. Toisekseen suunnitellaan «isänmaallisista autojen omistajista» ketjua, joka tulisi pitämään huolta postin kuletuksesta, siten että jokainen auto kulettaisi postia kymmenen mailia.

Niinikään Yhdysvaltain suurin ilmalaivayhtiö on luvannut hallituksen palvelukseen 1,000 ilmalaivaa, jotka kykenevät kulettamaan päivittäin 8,000,000 kirjettä.

Kaikki riistäjät ja heidän apurinsa Suuressa Uniossa lakon murskaamiseksi.

Kuten näkyy, ovat kaikki riistäjät ja heidän juoksupoikansa, suurimmasta pienimpään hallitusherraan Suuressa Uniossa rautatietyöläisten lakon murskaamiseksi, jotta heidät voitaisiin ajaa takaisin työhön nälkäpalkoilla. Miksi eivät työläisetkin muodosta lujaa vankkumatonta yhteisrintamaa, näyttääkseen kerrankin Yhdysvaltain dollariruhtinoille työnjättiläisten suuria voimia?

12 skotlantilaista kaivosmiestä saanut surmansa

Stirling, Skotlanti. — Torstaina tapahtuneessa räjähdyksessä kaivoksessa, sai 12 työläistä surmansa ja viisi pahasti loukkaantui.

Wells työväen ehdokkaana

Lontoo. — Tunnettu kirjailija H. G. Wells, jota on useita kertoja pyydetty ottamaan vastaan nimitys parlamentin jäsenyyteen, on ilmoittanut sanomalehtihaastattelijoille, että hän tulee ottamaan Lontoon yliopiston ehdokkuuden työväenpuolueen listalla.

Kansainvälinen kommunistinen nuorisoliike

Raportti KI:n TPK:n kokoukselle.

Kommunistisen Internationalen laajennetun toimeenpanevan komitea koferenssille Moskovasta jätti toveri Kreibich seuraavasisältöisen raportin kansainvälisestä kommunistisesta nuorisokongressista:

Viime maaliskuussa pidetty nuorisokongressi osoittaa välttämättömyyden sulkea nuoriso koko proletariaatin yhteiseen rintamaan, sitäkin suuremmalla syyllä, kun kapitaalin yleishyökkäys sattuu varsin raskaasti juuri nuorisoon.

On välttämätöntä liittää nuorison taloudelliset vaatimukset niiden vaatimusten luetteloon, jotka on esitetty yhteisen rintaman pohjana. Kommunistinen nuorisointernationale on kuluncina vuosina ollut kiinteässä kosketuksessa Kommunistiseen Internationaleen ja sen eri puolueisiin. Se on tukenut yhteisrintamataktiikkaa. Tshekkoslovakiassa esim. on kommunistinen nuoriso yhtynyt sosialidemokrateihin lomakysymyksessä. Kommunistinen nuorisointernationale on niinikään harjottanut toimintaansa ammattiyhdistyksissä.

Berlinissä aikaansaatu liitto 2 ja 2ä Internationalen kesken meitä vastaan oli nuorisoon nähden jo sitä ennen olemassa pyrkimyksenä eristää kommunistinen nuoriso. Taistelussa militarismia vastaan on organisatoorinen yhteistoiminta Saksan ja Ranskan nuorison välillä miehitetyillä alueilla erittäin tärkeä tekijä. Italiassa käy kommunistinen nuoriso melkein jokapäiväistä taistelua lahtarismia vastaan ja oli tässä tarkoituksessa pakotettu järjestymään sotilaallisesti. Ranskan kommunistisen liiton kongressissa hyväksyttiin yhteistä rintamaa koskeva päätöslauselma, joka osittain suuntautui itse puoluetta vastaan. Amerikan nuorisokongressissa päästiin vihdoinkin laillista puoluetta vastustavista ennakkoluuloista. Kommunistinen nuorisoliike voi saavuttaa täydellisiä tuloksia vain kaikkien maiden kommunistipuolueiden tuella.

Lännen työttömyyskonferenssista toivotaan hyviä tuloksia

Calgary. — Yleinen lännen konferenssi, jossa tulee käsittelyn alaiseksi tulevan talven työttömyyskysymys ja jonka konferenssin järjestäjänä ja kokoonkutsuana on toiminut Calgaryn kaupungin mauri tulee pidettäväksi elokuun 4 ja 5 päivinä Calgaryssa. Konferenssin työntuloksien uskotaan onnistuvan, koska osanottajina siinä tulee olemaan Albertan, British Columbian, Saskatchewan ja Dominion hallitukset. Dominion työministeri James Murdock tulee edustamaan federaalihallitusta samalla kuin muitten maakuntien edustajina tulevat olemaan kunkin hallituksen sitä varten nimittämä edustaja tai työministeri.

Herroilla näkyy olevan itsepintainen ajatus tuollaisten konferenssien tehokkuudesta ratkaisemaan työttömyyskysymystä, siitä huolimatta tosiasiana on ja tuleekin pysymään se, että työttömyskysymystä ei ratkaista tuollaisilla konferensseilla, eikä muillakaan toimenpiteillä työläisiä tyydyttävästi niin kauan kuin yksityiseen liikevoittoon perustuva yhteiskunta järjestelmä on olemassa.

Yhden miehen ijäksi siinä kyllä on

Greasy Creek, Ky. — «Setä Johnny» Shell, Kentuckyn vanhin asukas, jonka sanotaan olevan 134 vuoden vanha, kuoli täällä viime sunnuntaina. Shell, oli vuoristolainen, jonka sukulaiset sanovat olleen mailman vanhimman ihmisen. Useitten suremaan jääneitten joukossa sanotaan olleen hänen poikansa Williamin, joka on 90 vuoden vanha ja Albertin joka oli ainoastaan seitsemän vuotias. Albert on syntynyt toisesta avioliitosta.

Neuvostoedustajat saaneet uusia ohjeita

Neuvostohallituksen edustajat seisovat jyrkkinä. Konferenssin jatkuminen epätietoista.

Lontoo. — Berliinistä Kööpenhaminan kautta tänne saapuneen tiedon mukaan on neuvostohallitus lähettänyt Krassinille uusia ohjeita, jotka mahdollisesti säästävät konferenssiin hajoamisen. Tiedonannossa viitataan, että neuvostohallitus on taipuvainen tekemään lisämyönnytyksiä rautateihin nähden.

Konferenssin jatkuminen epävarmaa

Sen jälkeen kun neuvostohallituksen edustajisto keskiviikkona antoi jyrkän vastauksensa, koskeva Venäjän kantaa yksityisomaisuuden korvaamiseen ja velkojen suoritukseen nähden ,yksityisomaisuutta käsittelevä komissioni päätti torstaina kokoontuessaan, että enemmät neuvottelut tällä kertaa ovat hyödyttömiä. Komitea päätti alistaa työnsä tulokset konferenssiin täysi-istunnolle. Samanlaisen päätöksen teki velkoja käsittelevä komssioni.

Liittolaisten edustajat sanovat, että neuvostohallituksen edustajistoa Haagissa johtaa Venäjän hallituksen vasemmistolaissuunta ja että neuvostoedustajisto sentähden on asettunut niin taipumattomalle kannelle.

Litvinoff selostaa asemaa.

Niiden huhujen johdosta, joita on liikkeellä ,että Venäjän edustajisto tulisi luopumaan jyrkästä kannastaan, lausui Ltvinoff, ettei se ole totta. Litvinoff lausui edelleen, ettei hänellä ole mitään katumistasen suunnan johdosta mitä hän on edustanut Haagissa. Hän käsittää edustaneensa hallituksensa ja maansa tärkeitä ja pyhiä periaatteita. Litvinoff lausui, että koska suurvallat eivät antaneet mitään takeita Venäjälle myönnettävän lainan suuruudesta, ei Venäjä voi myöskään ottaa harteilleen uusia taakkoja, vanhain velkain maksun muodossa. Mitä tulee Venäjän suhteesta yksityisomaisuuteen, niin ei neuvostohallitus katso yhteisomaisuudella olevan oikeutta hakea erikoisoikeuksia vallankumouksessa menettämäänsä asemaan nähden.

Konferenssi on nyt siinä pisteessä ,ettei ole mitään varmuutta sen edelleen jatkumisesta, ellei asioissa tapahdu uutta käännettä muodossa tai toisessa.

Työläinen murskaantunut kappaleiksi

St. Thomas. — George Robinson niminen Woodenware Co:n työläinen tarttui öljytessään vaatteistaan koneisiin, koneitten ollessa liikkeessä vetääntyi hän koneitten rattaisiin ja murskaantui pieniksi kappaleiksi ennen kuin koneet saatiin pysäytettyä. Surmansa saanut työläinen oli noin 60 vuoden vanha.

Indiaanit tahtovat asiansa ratkaistavaksi Haagissa

Hamilton. — Six Nationin, Barndfordin alueen indiaanit tahtoisivat Dominionin hallituksen kanssa olevat erimielisyytensä Haagin kansainvälisen sovintoistuimen ratkaistavaksi, koska hallituksen ja heidän välillään käydyissä neuvotteluissa ei ole päästy sovintoon, joka olisi voinut indiaaneja tyydyttää.

Ainoastaan yksi seikka on jota indiaanit eivät haluaisi kansainvälisen sovintooikeuden ratkaisemaan. He vaativat, että poliittiset itsenäisyydet kaikkia tarkoituksia varten on heille tunnustettavat,

Myöskin he protesteeraavat sitä menettelyä vastaan, että hallitus antaa sanomalehdille ehdotuksensa ennen kuin sellaiset sovitteluehdotukset ovat saapuneet edes heidän (Indiaanien) käsiteltäväksi ja myöskin siitä syystä, että sellaiset sovintoehdotukset osotetaan ainoastaan Six Nationin miehille ja siten sivuutetaan naiset kokonaan.

VAPAUS

adan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmes-
y Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO, Vastaava toimittaja. J. W. SLUP Toimitussihteeri.

VAPAUS
(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistovärsyltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään. paitsi asiamiesten joille on takaukset.

Vapauden konttori ja toimitus on Liberty Building, Lorne St., Puhelin 1038. — Postiosote: Box 69. Sudbury, Ont.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Amerikan suomalainen nuoriso

Amerikan suomalaisen nuorison luokkakasvatuksen tärkeydestä ja sen suhteesta vallankumoukselliseen työväenliikkeeseen, kirjoittaa «Eteenpäin»-lehti ylläolevalla otsikolla. Koska se mitä tuossa kirjoituksessa selostetaan yhdysvaltalaisen suom. nuorison suhteesta työväenliikkeeeen pitää paikkansa canadalaiseen suomalaiseen nuorisoonkin, lainaamme kirjoituksen tähän:

Meidän ei sovi, Amerikan suomalaisesta nuorisosta puhuessamme heittäytyä runollisiin kuvitelmiin nuorison ihanteista, aatteista tai kuvitelmista. Meidän täytyy todeta se kolkko ja lämmittämätön tosiasia, että täkäläisellä nuorisolla on sangen vähän aiheita kantaa mielessään mitään nuoren unelmoivan mielen synnyttämiä henkisiä arvoja ja unelmia tai elättää ja kasvattaa niitä edes elämänsä vanhempien päivien todellisen ja jokapäiväisen elämän survottaviksi. Niin kamalan ristiriitainen, niin irti repäisty kaikesta yhtenäisestä ja kokonaisesta elämänymmärryksestä on se asema missä täkäläinen nuoriso kasvaa ja elää. Niin murjoava se on nuorelle mielelle, että hänen on mahdotoin edes itse tietää mitä hän tahtoo ja mihin hän pyrkii.

Työläislapsi kasvaa kadulla. Oppii englanninkielen alkeet. Jo pienenä «taatiaisena» hän pääsee tuntemaan kansallisuuksien ristiriidan. Hän on tienhaarassa, jossa, jos hän voisi tajuta asioita laajasti, kysyisi itseltään: Minkä minä valitsen? Ja tämä kysymys värjöttää hänen edessään koko kasvatuksensa ajan ja varttumisen ijän. Kotikasvatus ja suomalaisuus toisella puolen ja amerikalainen koulu ja Amerika toisella puolen. Mutta lapsi ei olisi lapsi, jos hän osaisi kysyä mitä tämä merkitsee, mistä se johtuu ja miten tämä on ratkaistava. Nuori ihminen on näiden ristiriitojen paiskottavissa elämänsä sen iän, jolloin hän on vaikutuksille kaikkein alttiin. Suomalaisten seura ei maistu. Toiskieliseen ei tahdo sopia. Minne minä menen? Mistä viehätykseni hankkia voisin? Ja luonnollisesti tässä kamppailussa asian ulkomaisen kulun mukaan amerikalaisuus voittaa. Mutta tämä ei tapahdu sopusointuisesti ja siten, että se olisi omiaan avaamaan jonkun elämäntehtävän ja henkisen pyrintöperän nuoren työläisemme eteen. Pikemmin päinvastoin. Amerikalainen roskarom., sirkus ja pallopeli — kas nämä yhdessä hyvin pintapuolisen alkeiskoulun ja amerikalaisjingoistisella myrkyllä höystetyn opetuksen kanssa muodostavat henkisen painolastin nuoren elämän vastaiselle purjehdusmatkalle. Ja niin me havaitsemme, että nuorisomme jää henkisesti vähävaraiseksi. Tällä «purukummi» sivistysasteella elää hän kuitenkin hyvän ajan. Mutta eteenpäin pyrkivä elämänhaluinen mieli ei tahdo sopia aina tähän ällöttävään tyhjyyteen, ja niin me havaitsemme, että ulkonainen viekotus ja yleinen kapitalistinen tapain turmelus johtavat nuoriamme paheiden teille. Vai kaivataanko todistuksia! Mainittakoon siis, että yhdellä suomalais-amerikalaisten pesäpaikalla Kuparisaarella vangittiin neljäkymmentä suomal. tyttöä yhtenä yönä irstailusta. Meillä ei ole syytä maalata tätä puolta asiasta synkemmäksi kuin se on, mutta totta on, että rappiolle joutuvat moneen tosisuomal. ja uskovaisen lapset, useammat, kuin mitä nämä piirit itse luulevat.

Vanhoillisten yhdistyksien ja kirkkojen nuorisoseurat ja pyhäkoulut eivät kykene antamaan nuorisolle mitään siveellistä eikä henkistä voimaa joka heitä vahvistaisi. Ja sitäpaitsi tämä kasvatus on jyrkässä ristiriidassa elämän kanssa ja niin pian kuin nuori henkilö joutuu siirtymään koulusta krottemyllyyn — mikä tapahtuu työläisten lapsille hyvin aikaisin — niin kaikki uskonnollisten hellimmät opetuksen arvot särkyvät ja tilalle ei jää mitään. Tätä henkistä tilaa, tai oikeastaan tyhjää tilaa, käyttää hyväkseen kapitalismi. Kapitalistisen agitatsioonin kautta yritetään nuorisoa tässä vaiheessa vetää unioiden ja työväenliikkeen vihollisek si, isänmaallisuudella pröystäileviksi hulikaanijoukkueiksi, joista tarpeen tullen saataisiin hurttajoukkoja ja vaikkapa oman isänsä ja äitinsä raastajia lakkotapauksissa j.n.e.

Ja vaikka vanhempia osapuilleen johtaisikin sosialistinen sivistys ja luokkatieto, niin läheskään aina tämä ei siirry luonnollisena perintönä lapsiin. Ylempänä mainitun ristiriidan vaikutuksesta usein sattuu, että sosialistit eivät saa lapsiaan mitenkään harrastamaan työväenasioita eikä edes käymään työväentaloilla. Ja myöntäkäämme sekin, että meikäläisten työväensivistyshommat ovat varsin vähän kyenneet tyydyttämään nuorisoa ja että ne eivät ole olleet puolueensa vetäviä nousevalle polvelle, joka kaipaa erikoista ymmärtämystä sen aseman takia missä se elää, ja sen takia, että kapitalistisen kasvatuslaitoksen kaikki terävät kynnet ovat alituisesti heidän ympärillään kiskomassa heitä puolueensa.

Amerikassa kaikki palvelee dollaria. Lukuharrastuksissa ollaan vain sen takia. Kasvatuksesta huolta pidetään vain liike-elämän vaatimaa käytännöllisyyttä. Kapitalistinen kilpailu ja riisto lyö leimansa jokaiseen toimintaan. Jokaiselle nuorelle kuvitellaan suuria mahdollisuuksia, jos hän on hyvä ja kykenevä. Tämä petoksen peli paljastuu monelle vasta elämänsä myöhempinä aikoina kun on menettänyt ruumiinsa voimat ja kun nuoruuden ilot ovat jo loppuun kallistetut. Mutta jo ennenkin nykyisen lapsityöjärjestelmän aikana moni nuori sentään itse havaitsee epätoivoisen tulevaisuuden ja häntä kalehtivan henkisen kurjuuden katiskan. Monet saattavat vaikkapa vain vaistomaisesti epäillä porvarillisen koulun, kasvatuksen ja lupauksen todenperäisyyttä. Esimerkkejä on ympärillä, jotka repivät silmiä auki. Monet nuoret saattavat esimerkeistä nähdä surullisen kutsumuksen tien, johon heidän veljensä, sisarensa tai tuttavansa on joutunut ja silloin he olisivat alttiit vaikutuksille tasoittaakseen välttämättömyyden voittovaunujen tietä. Se on, he eivät voi olla kiinnittämättä huomiotaan olevien olojen epäkohtiin ja kapitalistiseen riistoon ja luokkavaltaan. Ja tämä asian tila antaa pohjan nuorten työläisten valistamiselle, agitatsionille nuorison keskuudessa, nousevan polven voittamiseksi vallankumoukselle.

Tässä työssä on ainakin oltu mutta sangen laiskasti ja välinpitämättömästi. Mutta jos emme tahdo nähdä Amerikan suomal. nuorison — joka nyt alkaa olla tuhatlukuinen — siveellistä ja aatteellista rappeutumista, jos emme tahdo nähdä kapitalismin armottomasti raiskaavan nuorisoamme ,niin meidän tulee tositeossa rientää kohoutuvien nuorisopyrintöjen avuksi. Koko liikkeemme on velvollinen tälle asialle antamaan entistä suurempaa huomiota.

Jugoslavialainen petojen luola

Samoin kuin Rumaniassa, ovat kommunistit Jugoslaviassakin täysin lainsuojattomia ja hillittömän porvarispetomaisuuden uhreja. Lehdissä on jo monin ottein osoitettu sikäläisten toverien turvattomuus ja kuvattu heidän kärsimyksiään. Kuvaavana tosiseikkana voitaneen vielä mainita, että tunnettua vallankumouksellista, Aliagnitshia, joka epätoivoisessa kapinayrityksessä ampui sisäministerin, kidutettiin ensin kokonainen päivä, minkä jälkeen hänet vasta hirtettiin.

Mutta jugoslavialaisen lahtarismin mellastus ei rajotu yksin emämaahan vaan ulottuu aina heidän miehittämäänsä Montenegroon asti. Ei kulu päivääkään ilman, etteivät «suuren» kuninkaan Aleksanterin verikoirat polttaisi ja ryöstäisi siellä kokonaisia kyliä, tappaisi talonpoikia, raiskaisi näiden vaimoja ja yleensä harjottaisi nelivuotisessa «vapaus»-teurastuksessa opittuja tapoja.

Ainoa, joka uskaltaa täällä tehdä heille vastarintaa, on vuorille paennut toveritohtori Markovitsh pienen vallankumouksellisista muodostetun joukkonsa kera. Mutta sen sijaan kostavat serbialaiset lahtarijoukot sitä raskaammin aseettomalle väestölle.

Näistä tapahtumista vaikenee länsimainen porvarislehdistö kuin muuri. Ei edes suuri oikeamielinen, sorrettujen puoltaja Vandervelde ole kohottanut Jugoslavialaisten työläisuhrien puolesta äärettömän painavaa vastalausettaan. Mutta hänen aikansahan kuluu moskovalaisia murhaajia värjätessä valkoisiksi. Ja niin ei länsimaiden porvareille eikä sosialidemokrateille puhu «Jugoslavian Neerosta» tällä haavaa muut kuin kirkkojen kellot ja tykkien jyske, joilla ilmoitetaan, että tämä Suur-Serbian tilapäinen hallitsija on viettänyt häitä Rumanian niinikään tilapäisen murhaajakuninkaan tyttären kanssa.

Mutta kommunisteille merkitsee balkanilainen hääremu, että yksi suurpyöveli on lujittanut valtaansa ryhtymällä sukulaissuhteisiin toisen kanssa, minkä vuoksi maailman kommunisteilla on kaksinkertainen syy taisteluun täälläkin rintaman osalla.

Porvarien omat tilastot ja työläisten palkat

Canadan työläiset viime talven aikana käyttivät työdepartementin tilastoja työläisperheen elämän välttämättömyyksistä, vaatiessaan hallitukselta työttömyysavustusta. Yhdysvaltain lakossa olevat rautatiekonepajatyöläiset näkyvät tekevän samoin. Äskettäin julkaisi nimittäin Yhdysvaltain hallituksen työdepartementti selostuksia keräämiensä tilastojen perusteella, että viisihenkisen perheen «terveelliseen ja siedettävään» elämään tarvitaan vähintäin $2,036.22 vuositulot. Mutta vastoin näitä tilastoja, joihin ei suinkaan ole pantu mitään sellaista, joka ei kuuluisi aivan huutaviin välttämättömyyksiin, vaatii saman hallituksen rautatietyölautakunta nyt konepajatyöläisiä hyväksymään $1,607—1,753 vuositulot. Mutta vieläkin hävittömämmin on sama lautakunta pakottanut ratain kunnossapitäjät hyväksymään väliaikaisesti $574—817 vuositulot, joka on ainoastaan kolmas osa siitä, mitä hallituksen omat tilastot osottavat välttämättömiksi työläisperheen elämään.

Ja kun eivät työläiset suosiolla hyväksy tätä monin kerroin elämän välttämättömyyksiin tarvittavaa alempaa palkkaa, uhkaa presidentti Harding, että hallitus tulee käyttämään pakkovoimaa lakon nujertamiseksi.

Tämä on omiaan osottamaan, että riistäjäluokka hallituksineen syö kymmeneen kertaan omat sanansa ja tilastonsa, milloin on kyseessä työläisten alkeellistenkin vaatimusten nujertaminen hekumassa ja ylellisyydessä porsastelevan loiseläjäluokan hyväksi.

Työväen taistelurintamalta eri maista

Kommunistimurhat Puolassa

On kulunut jo kolmatta kuukautta siitä, kun Starhovitshin poliisit murhasivat Jean Krzosin, kommunistipuolueen jäsenen ja metallimiesten ammattiyhdistyksen rahastajan. Tutkintotuomari ei ole tämän hirvittävän tapahtuman johdosta pannut tikkua ristiin, vaikka Starahovitshissa kaikki tietävät tapon yksityiskohdatkin. Mutta Puolassa, sosialidemokraatti Pilsudskin maassa, on työläisen murhaaminen sallittu, kunhan vain epäilläänkin häntä kommunistipuolueen jäseneksi.

Jean Krzos pidätettiin tämän vuoden helmikuun 5 pnä ja murhattiin jo samana päivänä. Hän oli nuoruutensa keväimessä, kaksikymmenvuotias, eikä ollut milloinkaan sairastanut.

Poliisit eivät rohjenneet suorittaa teurastustaan Starahovitshissa, proletaarikeskuksessa, vaan kuljettivat hänet erääseen lähikylään, missä he kiduttivat uhriaan mitä julmimmin. Hän sidottiin köysiin, häntä suomittiin tuntikausia ja vaadittiin ilmoittamaan taistelutoveriensa, kommunistipuolueen jäsenten nimet. Hän ei kuitenkaan päästänyt huuliltaan sanaakaan ja kuoli mieluummin «oikeuden valvojain» kidutukseen kuin ilmiantoi toverejaan!

Tieto tämän kaikille rakkaan toverin murhasta vaikutti Starahovitshin työläisiin kuin salama kirkkaalta taivaalta. Kaikki työt seisahtuivat itsestään, työläiset lähtivät työpaikoistaan ja työläisten lähetystö meni poliisimestarin luo vaatimaan onnettoman toverinsa ruumista. Poliisimestari säikähti, luovutti ruumiin, jolloin sadat toverit olivat tilaisuudessa tutustumaan poliisien hirvittävän teon jälkiin: koko uhrin ruumis oli sinisten iskujen jälkien peittämä, mutta varsinkin pää ja jalkapohjat.

Koko kaupunki otti osaa protestimielenosoituksiin tämän eläimellisen raakalaistyön johdosta. Mutta samalla kun väestö lausui tuomionsa Puolan veriselle pilsudskidemokratialle, toi se ilmi lahjomattoman kunnioituksensa tunteet esitaistelijaa kohtaan, joka oli antanut loistavan esimerkin siitä, kuinka kuolemakaan silmien edessä ei anneta ilmi tovereja, kuinka pysytään kuolemaan asti uskollisena kommunismin punaiselle lipulle.

Sieluttomassa röyhkeydessään valehtelee tuomari Tanner, että kommunisteille ulkomailla vain nauretaan. Tässä yksi esimerkki tuhansien joukosta tästä naurusta. Herra Tanner yrittää valheillaan verhota ulkomaisten aatetoveriensa rikokset. Mutta tässä hän ei onnistu, sillä näiden rikosten suunnaton sarja karttuu joka päivä. Mutta proletaari, joka valitsee tannerilaisia veijareita eduskuntaan, on heidän rikostoverinsa, on luokkansa kaikkein uljaimpien esitaistelijoiden ja marttyyrien häpäisijä — yksi tannereista!

---o---

Ruotsalaisia tyylikukkasia

Ahvenanmaan jupakan aikana kirjoitti muudan ruotsalainen porvarislehti ,ettei olisi pahitteeksi, vaikka Suomi joutuisi jälleen joksikin ajaksi «ryssän kouluun». Tämä tietysti oli porvarien mielestä ylen ilkeästi sanottu. Mutta tämän jälkeen on ruotsalainen porvarisisu lauhtunut. Nyt keskustelee ruotsalainen oikeisto puolustusliitosta Suomen kanssa, mikä monessa suhteessa olisi varsin mainio asia. Aina kun vanhaa viikinkiverta alkaisi kuohuttaa, vihjaistaisiin vain suomalaisille puukkojunkkareille — sankarithan on itse asiassa samoja — ja nämä puolestaan hyökkäisivät pirtupullo ja mauseri kourassa «ryssän» rajan yli, ja niin olisi taas sievoinen sota-käynnissä, sota, minkä alkaminen brantingilaisille diplomaateille on aina enemmän tai vähemmän monimutkainen kysymys. Siksi tarvittaisiin suomalaisia hajuhousuja, jotka koska tahansa ja missä tahansa ovat valmiit alkmaan riidan, joskin aina tavallisesti saavat sen itkien parkuen nopeasti lopettaa.

Ja tämän uuden suunnan johdosta livertelevät ruotsalaiset porvarilliset lehdet nyt rakkaimpia lirutuksia. Katsokaapa vain mitä kirjoittaa esim «Aftonbladet», minkä päätoimittaja suurista ansioistaan valkosuomalaisten agenttina on saanut Mannerheimin valkoisenruusun:

«On erittäin ilahuttavaa, että kolmas pohjoismainen sanomalehtimieskokous nyt voidaan pitää Suomessa. Unohdetaan liiankin usein, mitä suomalainen sanomalehdistö on varsin vaikeissa olosuhteissa onnistunut saamaan aikaan länsimaisen kulttuurin säilyttämiseksi (Kuolema kommunisteille!) ja kehittämiseksi kaukaisessa etuvartiamaassa ja mitä sen on ollut pakko kärsiä uljaansa pyrkimyksessään olla lakiperäisen vapauden puoltajana kaikkea laatua olevia tyranneja vastaan. (Milloin Suomen porvarillinen lehdistö on noussut tyranneja vastaan?) Ilolla ja ylpeydellä voivat suomalaiset sanomalehtimiehet Aamulehden Aatu ennekaikkea lausua ruotsalaiset, tanskalaiset ja norjalaiset ammattitoverinsa tervetulleiksi ensimmäiseen kokoukseen vapaan ja itsenäisen Suomen maaperällä!»

Vieläkö kirkuvampia tyylikukkasia? Ja vieläkö epäillä, etteikö porvarillisten sanomalehtimiesten ainoana tehtävänä olisi korpin värjääminen valkoiseksi ja päinvastoin aina sen mukaan mitä omistavan luokan ja sen luokkavaltion edut vaativat, lainkaan piittaamatta siitä, että korupuheet monessa tapauksessa, kuten tässäkin, saavat kevytmielisyyden leiman, mistä ei rikollisuus ole kaukana.

Spartakuksen puhe gladiatoreille

Spartakus, orjakapinan johtaja vanhan ajan Roomassa, piti vuonna 73 e. Kr. ennen kapinan alkua seuraavan puheen Rooman ulkopuolelle kokoontuneille gladiatoreille:

«Te kutsutte minua päällikönsenne, se on oikein. Te teette oikein kutsuessanne päälliköksi minua, joka kaksitoista vuotta perätysten olen arenalla taistellut kaikenlaisten villieläinten ja miesten kanssa, jotka suuri Rooman valtakunta vain voi saada hankituksi, enkä minä ole vielä kertaakaan heittänyt aseitani maahan. Jos teidän joukossanne on joku, joka voi sanoa, että minä olen kerrankaan julkisessa taistelussa tahi ottelussa mies miestä vastaan menetellyt toisin, kuin minä olen tässä teille puhunut, astukoon hän heti esiin ja sanokoon sen. Ja jos teidän joukossanne on kolmea miestä, jotka uskaltavat kohdata minua verisellä hietikolla, astukoot he esiin. Ja kuitenkin en minä aina ole ollut tällainen — pestattu teurastaja, villi päällikkö itseään vielä villimpiä miehiä johtamassa. Minun esi-isäni tulivat vanhasta Spartasta ja asettuivat asumaan Syrasellan viiniköynnöspeitteisille kallioille ja sitruunalehtoihin. Minun lapsuus- ja nuoruusvuoteni kuluivat hiljaisesti, kuni puron juoksu, jonka partailla minä ajoin kokoon lampaani, joita minä paimensin kallioiden suojassa, oli minulla siellä ystävä, naapurimme poika viettämässä vapaahetkiään kanssani. Me ajoimme lampaamme samoihin raja-aituuksiin sekä nautimme yhdessä yksinkertaiset ateriamme.

Eräänä iltana ajatettuamme lampaat aitaukseen ja loikoillessamme myrttipuun alla, joka varjasti majaamme, jutteli isäkultani, jo vanha mies, Maratonista ja Leuktrasta sekä siitä kuinka entisaikaan kourallinen sparttalaisia oli muutamassa vuorisolassa pitänyt puoliansa kokonaista armeijaa vastaan. Minä en tietänyt vielä silloin mitä sota oli, mutta kasvojani poltti. Minä en ymmärtänyt miksi, ja minä syleilin kunnianarvoisaa isävanhustani. Äitini pyyhkäsi kiharat otsaltani, suuteli ja hyväili jyskyttäviä ohimoitani ja pyysi minun käymään levolle sekä olemaan ajattelematta sen enempää noita historioita ja raakoja sotia.

Samana yönä nousivat roomalaiset maihin meidän rannoillamme. Minä näin ne rinnat, jotka olivat imettäneet minut, sotahevosten kengitettyjen kavioiden ruhjomina ja isäni verta vuotavan ruumiin roikkumassa palavain hirsien lomassa, jotka olivat enää jälellä kodistamme!

... Tänään arenalla tapoin minä muutaman miehen, ja kun minä olin riisunut häneltä kypärin, näin minä että se olikin lapsuustoverini! Hän tunsi samaten jälleen minut, hymyili hiukan ja heitti henkensä — sama suloinen hymyily huulillaan, jonka minä aina ilmielävästi niin hyvin muistan lapsuusajoiltamme, kun me kiipeilimme ylös kallioita pitkin poimiaksemme ensimäiset kypsät hedelmät, jotka me juoksujalkaa töytyytimme kotia, lapsellisesti riemuiten ja ilakoiden! Minä sanoin roomalaiselle preetorille, että surmaamani henkilö oli lapsuudenystäväni, jaloluontoinen, urhea ja kelpo mies.

Minä pyysin saada kantaa ystäväni kuolleen ruumiin pois, polttaakseni sen hautuumaalla ja osoittaakseni hänen tomullensa viimeisen palveluksen. Ah, voi! Polvistuneena hänen jalkoihinsa arenalle ja vertaitihkuvana pyysin minä tätä vähäistä suosionosotusta sillä aikaa kun Rooman kokoontuneet naikkoset, ylhäiset rouvat ja pyhät neitsyet, joita kutsutaan Vestan papittariksi ja rahvas kirkui ja ulvoi raivosta ja nähtävästi heillä oli nyt aivan erikoinen huvi ja nautinto saada nähdä Rooman peljätuimmän gladiatorin (miekkailijan) seisovan ihmisruumiin ääressä! Mutta preetori käänsi minulle selkänsä, ikäänkuin jollekin rutonsaastuttamalle, ja sanoi vain ivallisesti: «Anna raadon siinä mädätä! Jalosukuisia miehiä ei ole ketään muita, paitsi roomalaiset yksin!»

Ja niin ollen siis olette te, toverit, gladiatorit, ja minä koiria! Oi Rooma! Rooma! Sinä olet ollut kauhea imettäjä ja kasvattaja minulle. Niin, sinähän olet antanut tälle perin hiljaiselle ja siivolle palkkarenkipoloiselle, joka ei ollut siihen asti ennen kuullut mitään räikeämpää ääntä, kuin paimenhuilun sävelet, sinähän olet antanut hänelle rautaiset lihakset ja piikivisen sydämen, sinähän olet opettanut hänet työntämään miekkansa palmikoidun panssarirautapaiden läpi ja lämmittämään sitä vastustajansa sisälmyksissä — opettanut hänet tuijottamaan Numidian peloittaviin leijoniin silmästä silmään yhtä huolettomasti kuin nuorukainen katsoo hymysuiseen impeensä! Mutta tämän kaiken hän on sinulle jälleen korvaava, kunnes keltainen Tiibervirta punottaa kuten kuohuva viini ja sydänveresi on maksoittuneeno ja kivettyneenä iskostunut syvimpiin liejukerrostumiin!

Te seisotte nyt siinä, taistelijoita kun te kerta olette! Käsivarsienne jänteet ovat sitkeät kuin teräs. Mutta huomenna aikoo yksi ja toinen roomalainen hieno, hyvätuoksuisista hajuvesistä löyhkäävä keikari pikkusormellaan tunnustella ja kopeloida teidän voimakkaita lihaksianne ja ryvettää hopeiset sestertsikolikkonsa teidän verellänne. Hys! Ettekö kuule, miten leijona alhaalla häkissään karjahtelee? Kolmeen päivään se ei ole maistanut lihaa, vaan huomenna aikoo se sammuttaa nälkänsä teillä — ja herkullinen ateria sille pitäisi teistä tulla.

Jos te pidätte itsenne elukkain veroisina, niin seiskaa siinä kuten syötetyt härät, odottamassa lahtarin puukkoa! Mutta jos te pidätte itseänne miehinä, niin seuratkaa minua! Iskekää vartijanne kuoliaiksi, asettukaa vuorensoliin ja jatkakaa siellä veristä työtänne, kuten esi-isänne Termobylaissa. Onko Sparta kuollut? Onko muinaisen Kreikan henki jäähtynyt teidän suonissanne, kun te kerta nyt ryömitte ja matelette kuin piiskatut koirat?

Toverit! Sotilaat! Jos kerta on teurastettava, teurastakaamme silloin sortajiamme! Ja jos meidän kerta on kuoltava, laittakaamme silloin niin, että se tapahtuu kirkkaan taivaan alla, kimmeltävien vetten partaalla, avoimessa julkisessa ja kunniallisessa taistelussa.»

---o---

Puolueen ja järjestön asioita

PÖYTÄKIRJA

tehty S. S. Järjestön toimeenpanevan komitean kokouksesta kesäkuun 18 p., 1922.

Saapuvilla olivat kaikki toimeenpanevan komitean jäsenet. Puhetta johti Latva.

Luettiin Yhdysvaltain S. S. Järjestön toimeenpanevan komitean kirjelmä, koskien kustannusliikkeiden välistä suhdetta Raivaajaa kustantavan liikkeen kanssa, painostaen välttämättömyyttä seisoa tiukasti aikaisempien päätöksien takana kunnes Raivaajan liikkeen taholta tunnustetaan järjestön laitoksille velat ja järjestön osastoille palautetaan oikeudet siihen, ja että Vapauden liikkeen on neuvoteltava kullakin alueella olevan Yhdysvaltain S. S. Järjestön liik-
keen kanssa, ettei tulisi aihet
väärinymmärryksille, kuten ilme
Vapauden liikkeen myydessä «T
de ja vallankumous» kirjaa. H
väksyttiin kirjeessä ilmenevä a
tus sellaisenaan. Edelleen hyvä
syttiin sihteerin toimenpide post
taessaan Vapauden liikkeenhoitaj
kirjelmän yhdysvaltalaisille li
keille ja tehden Järjestön toimee
panevalle komitealle pyynnön eh
jen määrittelystä. Vapauden li
keen jäsenyydestä yhteiseen ku
tannusliittoon.

Hyväksyttiin Port Arthurin os
ton asettamat ehdot omaisuuten
vuokraamiseen nähden Kannatu
renkaalle.

«Marttyyrit» näytelmän o
useat osastot ilmoittaneet halu
vansa vuokrata, joten katsott
tarpeelliseksi ottaa kopio pääk
jasta samoin kuin rooleistakin,
tä voidaan saada se useammi
osastoille samaan aikaan.

Pohjois-Albertan piirin (No.
edustajakokouksen pöytäkirja lu
tiin ja hyväksyttiin sellaisena

Piirien No. 4 ja No. 7 piirit
mikuntain pöytäkirjat olivat s
puneet. Ei antaneet aihetta t
menpiteisiin.

Vapauden johtokunnan pöytäk
ja luettiin ja hyväksyttiin.

Vapauden liikkeen toukokuun
liote tarkastettiin ja pantiin
liin.

Päätettiin lähettää Karjalan
mitealle New Yorkiin Karja
Työkansan Kommuunille koottu
varojen jälellä oleva summa $2

Sihteerin raportti puoluehal
non suunnitelmista ja toimenpit
tä ei antanut aihetta toimenpi
siin.

Sihteerin joutuessa lähtem
matkalle puolueen Keskustoime
panevan komitean kokoukseen
Neuvosto-Venäjän avustusyhdist
sien konferenssiin, valittiin v.
sihteeriksi tov. Latva.

Kokous lopetettiin.

Kokouksen puolesta

A. T. Hill, sihteer

Olemme tarkastaneet edellä
van pöytäkirjan ja hyväksymme
sellaisenaan.

K. .I Peltonen J. V. Latva
(Pöytäkirjan tarkastajat.)

Eri paikkakunnilta

NOLALU, ONT.

Osaston kokouksessa joka pi
tiin tämän kuun 9 päivä, kes
teltiin ja päätettiin seuraavista
asioista:

Osastomme jäsen T. Mäki
saanut kutsun tulla osaston
koukseen tekemään selvää j
hän on rikkonut Workers Pa
sääntöjä. Yllänimitetty oli ku
seurannut, ollen itse kokouks
läsnä. Tehden selkoa ettei hän
syypää niihin rikoksiin, josta
to häntä syyttää. Ja varmojen
distusten puutteessa syytökset
kesivat, sillä ymmärryksellä
hän edelleenkiin noudattaa W.
sääntöjä, jonka T. M. lupautui t
tämään ja näinollen osasto lu
tui eli hyväksyi hänen edellee
osastomme jäsenyyteen. Uusina
seninä hyväksyttiin osastoon
M. ja Antti Asmund. Port
hurin OBU:n näytelmäseuralta
tullut kirje, jossa ilmoittivat
lunsa tulla Nolalun osaston
lille antamaan vierailynäytännön
nimittäin heille luovutetaan
edellämainittuun tarkoitukseen.
asta keskusteltiin pitkästi ja
jakantoisesti, josta päätös tuli,
tei anneta haalia. Tämä pä
siksi koska on tullut tunnet
minkälaista katalaa ja matala
listä tointa se joukko harjo
yleismailmallista työväenliikettä
taan. Osaston johtokunta tulee
hettämään päätöksestä kirjeen
taen siinä lähemmin ymmärtää
si ei he luovuta haalia OBU
mellä ratsastaville hajotta
Puolivuositilit tarkastettiin ja
lintarkastajain lausunnon perus
la myönnettiin virkailijoille ti

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 41:00 Canadan dollarista

LÄHETYSKUSTANNUKSET:

Postissa 15c kaikilta summilta. Sähkösanomalla $3.50 kaikilta summ.
Kysykää erikoiskurssia suurille summille.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Broadview Ave.

Pilettejä Suomeen ja Suomesta tänne.

Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, ONT.
Pilettiliike tehtävä J. V. Kannaston nimessä.

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

SOSIALISTISEN FILOSOFIAN JUURET

Kirj. FRIEDERICH ENGELS.

Englaninkielestä suomentanut H. Puro.

Tämä mainio teos on juuri ilmetynyt Vapauden kustannuksella. Tässä kirjassa tekee Engels täyden pesäeron porvarillisen mailmankatsomuksen ja sosialistisen filosofian välillä. Jokaisen joka tahtoo tutustua köyhälistöliikkeen tieteellisiin perusteihin, on hankittava tämä kirja itselleen.

Teos käsittää 102 sivua. Hinta 40 senttiä.

Saatavana kaikilta Vapauden asiamiehiltä ja Vapauden konttorista.

VAPAUS,

Box 69, **Sudbury, Ont.**

HYVIÄ KIRJOJA.

Seuraavilla erinomaisilla kirjoilla voivat työläiset kehittää ja laajentaa tietovarastojaan:

Sosialistisen filosofian juuret (juuri ilmestynyt)	.40
Vankina valkoisen vallan (voitot menevät luokkasotavankien avustamiseen)	1.00
Luonto tieteen valossa, yhden osan hinta	2.25
Kommunisti ammatillisessa liikkeessä	.50
Terrorismi ja kommunismi	.50
Tiede ja vallankumous	.60
Perustuslain olemus	.30
Sosialidemokratian vuosisata	4.50
Kommunistinen manifesti	1.00

Lähettäkääpä tilauksianne näille arvokkaille teoksille. Jokaiselle joka tilaa yhdellä kertaa mitä tahansa kirjoja vähintäin $10.00 arvosta, annamme pyydettäessä 20 prosentin alennuksen.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

FOUNTAIN KYNÄT TILAAJILLE.

Vasta pari päivää sitten saimme ensimäisen isomman lähetyksen palkintona annettavia fountain-kyniä. Tilauksen tehdessämme oli Waterman komppanian varasto myytynä loppuun ja täytyi odottaa jonkun aikaa ennenkuin uusia valmistui. Nyt on kynä lähetetty jokaiselle tilaajalle. Jos kuitenkin joku ei olisi sattunut kynää saamaan, pyydämme siitä meille ilmottamaan.

Asiamiesten kautta tilatuista lehdistä ovat kynät lähetetyt asiamiesten jaettavaksi.

Lähettäkää tilauksia suurissa tukuissa, kyllä kynän tulette jokainen saamaan. Jos varasto sattuisi loppumaan kesken tehdään lisää.

Tähän mennessä onkin tilauksia tullut jo rennosti, mutta lisä tekee hyvää. Kynä varmasti tyydyttää jokaista joka sen saa.

Toverillisesti

VAPAUDEN KONTTORI.

---

paus sekä valittiin virkailijat seuraavalle vuosipuoliskolle, joita en katso tarpeelliseksi ruveta nimellisesti selostelemaan. Ennen on ollut tapana että jälkeen kokouksen pistetään jalalla koreasti. Tästä en ole muistanut ennemmin huomauttaa, että tässä on tehty käännös. Teen sen nyt ja ilmoitan ettei tästä lähtien pidetä mitään tanssia koska useimmasti on näytöskappaleen harjotukset kokouksen jälkeen. Muuten osaston toiminta on vilkasta, etenkin mitä huvipuoleen tulee, ei siis täälläkään aivan surulla ruokita, iloa sitä olla pitää, kuten Paalin papeilla ennen vanhaan aikaan.

Tämän kuun 8 pä esitettiin hauska huvinäytelmä nimeltä «Kun hätä on suurin. Tukkijoella on esitetty kahdesti sekä monta muuta isoa kappaletta. Nyt on harjotusten alla viisi-näytöksinen kappale nimeltä «Marttyyrit». Kappale on kuvaus Suomen luokkasodasta ja tulee se esitettäväksi tämän kuun viimeisenä lauantaina illalla. Silloin tietysti mennään joukolla nuoret kuin harmaahapsisetkin Nolalun osaston haalille.

Ansiotyöt täällä ovat vähästä merkityksestä. Tietyöt täällä on ollut käynnissä kolmen dollarin päiväpalkalla, vaan nekin on hyvin lyhytaikaisia. Heinätyöt myöskin, vaan alituisten sateitten vuoksi ei sekään tahdo luistaa.

Teidän J. V. S.

---o---

DUNBLANE, SASK.

Osastomme agitatsionikomitean toimesta oli järjestetty ohjelmailtamat talollemme 8. p. Mitä ohjelmaan tulee, oli se monipuolista, runoja, lauluja, kertomuksia ja tärkeimmät ollen puheet, joita oii viisi eri numeroa. Silloin esiintyi paikalliset voimat puhe- ja esiintymistaitojaan koetellen, jotka kaikin esiintyivät ensikertalaisina kiitettävän hyvin, mitä meikäläisiltä itseoppineilta voi odottaakin. Esiintyjinä olivat A. Särkilahti, sosialismin merkityksestä, J. Luoma, sosialismin historiaa, C. Pavo, agitatsioonityön velvollisuuksista osaston jäseniltä, neljäntenä ollen Mrs. Aug Soininen, alottaen satuna ja loppuen samaan. Aihe ollen sellaista jota emme ole haalillamme saaneet kuulla, emmekä liioin odottaa sellaisenaan, mikä oli Työläispuolueen periaatteita vastaan tarkoitettu. Raivaajalaisuutta kaikkina ulostuksina, kuten yksityisomistusoikeuden puolustamista, esim. yksikin kohta missä hän toi ilmi että työläiset jos saisivat teollisuuslaitokset käsiinsä, niin sormi suuhun. Miten liikkeitä käytettäisi kun ei olisi pääomaa kun sen pitäsi kapitalistit. Neuvosto-Venäjä sai osansa myös vaan pätevät todisteet olivat unhottuneet pois, kun kuulijakunnan puolesta vaadittiin puheille todistuksia. Todistuskappale omien lausuntojen mukaan ollen Raivaaja. En tahdo mennä kenenkään yksityismielipiteitä loukkaamaan ja toiseksi M. West viimeisenä puhujana vastasi edellämainitulle puhujalle. Mutta mitä Neuvosto-Venäjään tulee, on koko kapitalistinen mailma petturisosialisteineen ja muine kätyreineen sylkenyt ensimäistä neuvostotasavaltaa silmille. Kun kaikilta tahoilta saarrettuna ja ahdistettuna työväen tasavalta ei ole voinut jakaa elintarpeita ja muita elämän välttämättömyyksiä riittävästi asukkailleen, niin ovat parjaajat kiljuneet, Raivaaja, Industrialsti y.m. että katsokaa hyvät ihmiset mihin bolshevismi vie, karttakaa sitä kuin ruttoa. Tätä laulua laulavat oikeistososialistit vielä tänäkin päivänä ja se on muodostunut heille elämän tehtäväksi, jossa toimessa Raivaaja on myös tunnettu työläisten vihaamana ja varsinkin idän valtioiden virkakunnan ylösotettuna lehtenä, jonka innokas lukija ja kannattaja Mrs. Soininenkin on.

Osastomme kokous 9 p. muodostui kovin väsyttäväksi jo heti alussa kun ei tahdottu päästä päätökseen esityksien ilmetessä. Suurin syy on se, että kaikkien keskustelun alaiheena olevat esitykset jäävät aina muutaman selostettavaksi, toisten ollen kykenemättöminä, umpisuisina kuunnellen. Jos eriäviä mielipiteitä on silloin ollaan jälestäpäin tuomitsemassa ja päättämässä, että niin ja niin se pitäisi olla, vaan asioita kokouksessa käsiteltäessä ei voida mielipiteitä lausua. Ei siis ihme jos keskusteluun osaaottajat tulevat saamaan nimityksiä kuten päämiehet, hajottajat, provokaattorit y.m., joka on kovin ilettävä nimitystapa sellaisia tovereita kohtaan jotka tunnetaan monivuotisina jäseninä uhraten kaiken kykynsä rehellisen työläisen tavoin osaston toiminnan eduksi. Niinpä ilmeni keskusteltaessa erästä esitystä, mikä enemmistönä huomattiin myös rikoksena Työläispuolueen periaatteita vastaan, ollen «saako osaston johtokunnan jäsen toimia porvarillisen kulkevan liikkeen, Dominion Chautaugua» tikettikauppiaana», jota tointa hän menee puolustamaan ei-puoluevastaisena tekona. (Sanoppa sinäkin toimitus muutama sana asiasta.*) Asianomaista syyttäessä eli tuomitessa toi hän syytöksen että provokaattorivoimat ovat liikkeellä, ottaen persoonahankaukseksi koko kysymyksen. Ei pantu puoluekurinpidon alaiseksi ennenkuin toimeenpaneva komitea lausuu mielipiteensä, joka ei katso meidän persoonoihin vaan lausuu asiasta käsityksensä puolueettomasti. Toinen pois heitettävä tapa on nykyisen Työläispuolueen sisällä toimiessa, että jos eriäviä mielipiteitä tulee, ollaan valmiit penkomaan toisten elettyä aikaa löytääkseen siellä jonkin mustan pilkun mitä olisi vielä pestävä. Ei toverit, nykyinen työväenliike vaatii jäsenistöltään muutakin ei vain vanhan sosialidemokraatipuolueen aikuisia jäsenistön, niin yhden kuin toisenkin, puolueerehdyksiä. Käsitelkäämme asiat kerrallaan ja antakaamme ne silloin jäädä esiin vetämättä mitkä ovat ennen olleet vasaran alla. Niin menetellen monasti tulisi ja olisivat tulleet kokoukset solidaarisemmiksi ja lyhemmiksi, mitkä nykyisin tahtoo mennä jäytävän pitkiksi. Älkäämme olko enään pikkumaisia siinäkään, että jos jokin ei yhdestä tai toisesta syystä voi täyttää velvollisuustehtäviään, että hänet tuomittaisi sen takia heti johonkin huonoon paikkaan, vaikkapa nyt «paksille» ja sieltä kirkkoon. Ei, tällaiset lausutut sanat tuovat useinkin ehkä osoitetulle henkilölle lamaantumista osastotoiminnoissa kun aina ollaan hammastamassa osastotoverien keskuudessa toisiaan. Kootkaamme voimat yhteen, ei meillä ole sen suurempaa vihollista kuin kapitalismi, sen kukistettua vasta perinpohjainen puhdistus ja syytetty saakoon tuomionsa.

Edellisessä kirjeessäni oli tullut latojalle erehdys siinä missä nimitettiin osastoon yhtyneet, joukossa ollen Mrs. ja Mr. Elis Karppinen, eikä Korpinen, jonka pyydän korjattavaksi. — Tebby.

*) Toimeenpanevakomitea on kurinpitotoimenpiteiden täytäntöön panijana ja niinollen sen tehtävänä on käsitellä onko tiedustelemassanne kysymyksessä menetelty puolueemme periaatteiden mukaisesti. — Toimitus.

«Kainin jälkeläinen»

Kirj. Annie Ruissalo.

Paavo Lykkynen oli rikkain talonpoika koko pitäjässä. Hänen komea talonsa oli maalattu, joka oli siihen aikaan ylellisyydeksi laskettava, sillä eihän se ollut tavallista että talonpoika asuu maalatussa talossa — niin kuitenkin oli asianlaita Paavoon nähden. Hän oli hyvänlaatuinen mies, ja avulias — niin ainakin sanottiin — köyhille, eikä saattanut olla antamatta yösijaa kulkijoille. Kernaasti saivat he viettää yönsä «renkitupassa», joka oli suuri vastakohta isännän omaan asuntoon verraten. Renkitupassa asuivat myös talon naispalvelijat ja tekivät puhdetöitä talvi-illoin pärevalkean ääressä. Tämä palvelijain asunto oli hyvin vanha ja mustunut savupirtti. Ainoa talossa riippuva öljylamppu oli «ylellisyystavaraa» tässä ikävässä asunnossa, jota ei kuitenkaan saanut sytyttää kuin sunnuntai-iltasin, kun sanottiin öljyn maksavan paljon, eikä se muutenkaan passaa, että palvelijoille oltaisiin niin suopeita. Pian ne siinä luulisivat olevansa yhdenvertaisia isän- ja emäntäväen kanssa jos niille tekisi myönnytyksiä. Näin oli emäntä Lykkynen sanaissut tyttärelleen joka kysyi äidiltään yhtä ja toista.

Tytär oli vielä lapsi, eikä niin muodoin käsittänyt sitä, että miksi on niin suuri ero isännän ja palvelijain välillä, kuten heilläkin oli. Äiti oikein hermostui kun tytär teki lakkaamatta äidilleen odottamattomia kysymyksiä, joka ei aina ollut selvillä mitä vastaisi mokomiin kysymyksiin. Niinpä hän usein käski tyttärensä vaikenemaan ja meni omille asioilleen. Tytär aina silloin pujahti renkitupaan ja teki aina uusia huomioita siellä käydessään. Talon koko palvelusväki piti paljon tästä uteliaasta pikkutytöstä. Niinpä aina kun hän meni savupirttiin, niin loi hän ympärilleen valoa ja lämpöä. Hän rakasti palvelijoita puhtaalla lapsenrakkaudella ja piti heitä yhdenvertaisina itsensä kanssa. Hänen oli aina tapana kiivetä jonkun polvelle istumaan ja puhumaan ja tekemään kaikenlaisia kysymyksiä. Nämä raskaan työn raatajat eivät koskaan kyllästyneet lapsen kyselyihin vastaamiseen vaan kukin heistä koetti vastata lapselle harkitusti ja ymmärrettävästi. — Siksipä tuo kirkassilmäinen lapsi heitä rakastikin kun he ymmärsivät häntä. Hänen nimensä oli Helena. Ja oli hän kaunis, suurine, lempeine silmineen ja vaaleine hiuksineen. Vanhapiika-Liisa kutsui väliin Helenaa hyveen enkeliksi, johon toisetkin yhtyivät lämpimällä mielellä sanoen: Kukapa olisi parempi ja vilpittömämpi kuin puhdassieluinen viaton lapsi? Kuka olisi suorasanaisempi ja avomielisempi kuin juuri hän, joka lapseksi kutsutaan? Kerran sairastui Helena äkisti ja sai vanhempansa hyvin huolestuneeksi. Lääkäriin oli pitkä matka, joten sinne menoa koetettiin välttää. Vanhemmat olivat hyvin taikauskoisia ja hakivat ensiapua kylän vanhalta noidalta, joka kaikeksi onnettomuudeksi ei voinut taudille mitään...

Lokakuun ilma oli kylmänkolea. Maa oli jäätynyt, joten pitkän matkan takaa saattoi kuulla kun hevosilla ja rattailla ajettiin kylän tietä, joka oli täynnä kuoppia ja syviä pyöräin raiteita. Isäntä Lykkynen tähysteli tiellepäin ja näki sieltä tulevan mustalaisia kaksi hevoskuormaa. Tässä talossa olivat mustalaiset aina saaneet yösijan, joten ne nytkin tulivat kuten tuttuun paikkaan konsanaan. Emäntä uskoi että karja menestyy paremmin kun suosii mustalaisia talossaan. Niiden kun sanottiin osaavan loihtia joko onnea tai onnettomuutta karjalle, niin siksi oli niitä vähän kun pakostakin suosittava minne menivät...

Mustalaiset ajoivat pihaan ja alkoivat muitta mutkitta purkaa kuormaa, ollen varmoja yösijan saannista Lykkysen talossa. Ensimäiseksi nosti Malagias (se oli yhden miehen nimi) lapset alas rattailta ja hänen vaimonsa kiepsahti keveästi alas ilman apua ja alkoivat yhdessä ottaa alas tavaroita. Sikaporsaat oli pantu laatikkoon jonka he ottivat alas. Possut näyttivät olevan «tietoisia» siitä että pian saa ruokaa kun pääsee alas rattailta, eivätkä ne siinä erehtyneetkään. Heti menikin Loviisa (se oli must. akan nimi) talon emännän luo karjäämään maitoa sijoille ja heiniä hevoselle. Hetimiten saikin piika-Liisa käskyn täyttää Loviisan pyynnön ja antaa mitä akka halusi. Kun Loviisa oli ruokkinut porsaat, niin vinkkasi emäntä hänet sisälle ja vei sairaan lapsensa luo, sillä toivolla että Loviisa, joka «tietäjäksi» tunnettiin, voi parantaa sairaan lapsen. Loviisa tarkasteli lasta ja sanoi hänessä olevan umpitaudin, joka pian voi tehdä lopun hänen elämästään. Mutta lupasi sen parantaa vissin ajan sisällä jos emäntä suostuu antamaan heille suojaa ja ruokaa viikon ajan, sanoi näet että seitsemän vuorokautta ottaa aikaa ennenkuin on saanut henkien kanssa puhutuksi. Lupasi sairaan parantaa loihtimalla. Siihen suostuivat isäntä ja emäntä mielihyvällä, sillä olihan heidän ainoa lapsensa nyt hengenvaarassa. Toiset mustalaiset saivat mennä renkitupaan, kuten ennenkin, asumaan. Loviisa sai kunnian jäädä isäntäväen puolelle asumaan, kun sanoi olevan välttämätöntä että sairaanhoito sen vaatii. Siihen suostuttiin. Nyt tahtoi Loviisa saada olla kahden sairaan kera. Sanoi ei «henkien» voivan vaikuttaa jos useampia on paikalla. Ovi suljettiin visusti ja niin jäi Loviisa yksin sairaan luo. Hänellä oli mukanaan eräänlaista vatsalääkettä jota piti aina olla sairauden varalta hänen omassa perheessään. Tätä antoi hän nyt sairaalle, joka alkoikin pian vaikuttamaan. Suolisto alkoi toimimaan ja kuume alkoi laskemaan.

Seuraavana päivänä alkoi pikku-Helena toipua, mutta Loviisa ei halunnut sitä vielä vanhemmille ilmottaa kun pelkäsi että käsketään pois kun miras alkaa paremmaan. Hän halusi emännältä parhaita herkkuja syödäkseen ja parasta kahvia juodakseen, jotka kaikki tuolle «tietäjälle» emäntä antoi mielihyvällä.

Kalmantena päivänä ei enää Helena tyytynyt olemaan Loviisan holhouksen alla, vaan tahtoi päästä ulos huoneesta. Akka pelotteli tyttöä ja sanoi että «pahat henget taas riivaa» sinut ja tulet kuolemaan sairaaksi jälleen. Muuten lupasi Loviisa tuoda oman poikansa hänen ratokseen jos pysyy huoneessa hiljaa. Helena suostui ja lupasi olla huoneessa jos hän tuo poikansa tänne leikkimään...

Loviisa kutsutti Hookana nimisen poikansa luokseen leikkikapistuksineen, joita ei pojalla monta olutkaan —, ainoastaan kulunut puuhevonen y.m. puupalasia. Poika saatettiin äitinsä ja Helenan tykö jossa oli pojalla paljon näkemistä ja ihmettelemistä. Poika oli vaan tottunut näkemään mustuneita ja luhistuneita savupirttejä joissa oli kömpelötekoiset huonekalut nähtävänä. Pian tutustuivat lapset toisiinsa ja alkoivat leikkimään. Hookanan kiiltomusta tukka ja tummat silmät vetivät Helenan huomion puoleensa, myös tummaa ihoa katseli tyttö jonkunmoisella ihmettelyllä, vaan ei puhunut mitään. Lapset oli aina pidetty toisistaan erossa, sillä eihän mustalaisseura sopinut rikkaan lapselle. Lapset olivat jotensakin samanikäiset, tuossa yhdeksän paikoilla ja olivat melkein samankokoisetkin.

Lasten leikki alkoi käydä liian vilkkaaksi Loviisan mielestä, joten katsoi parhaaksi heitä kieltää, olemaan hiljempaa... Renkitupa oli täynnä ihmisiä, joten siellä oleskelu ja puhdetöitten teko tuntui melkein mahdottomalta. Mustalaisjoukko oli niin kotiutunutta ja tunkeilevaa väkeä että se saattoi hyväntahtoisen piika-Liisankin aivan kyllääntymään eikä aivan suotta. Mustalaiset näet kävivät villakorissa tekemässä tarkastustaan ja tottapa arvelivat villoja olevan liiaksi, koska katsoivat hyväksi niitä vähentää ja kääriä omiin nyytteihinsä. Sitten vielä kehtasivat ottaa talikynttilöitä joita oli laitettu porstuan seinän rakoihin hyytymään. Se se vasta vihaksi pisti! (Siihen aikaan oli tapana syksyisin, kun lampaita teurastettiin, tehdä kotitekoisia kynttilöitä ja laitettiin ne kylmään paikkaan tikkuihin kiinnitettynä seinänrakoihin rippumaan. — Muist.) Hartaasti toivoi palvelusväki päästä eroon mustalaisista. Entä sijat! Ne vasta elämää pitivät porstuassa, jonne mustalaiset ne laskivat irralleen ja ruokkivat niitä siellä. Aivan pirttiin pakkasivat tulemaan kun ovea aukasi, päästäkseen ulos. Sai niitä mokomia siinä potkia tieltään pois myötäänsä; niin ettei voi sitä ollenkaan ihmetellä vaikka maltillinen ihminenkin siinä tuskastuu. Sitten ruoka-aikana, jolloin palvelijat aterioivat, niin aivan väkisin meinasivat leipäpalan kädestä viedä. Niin julkeita olivat nuo «Kainin jälkeläiset». Ja niin perin niukalta kun muutenkin sai ruokaa, rikkaan Lykkysen talossa. Isännästä sanottiin että hän on «hyvännahkainen» mies ja avulias köyhiä ja kulkijoita kohtaan. Mutta toista tiesivät hänen työläisensä, vuotuiset palkkaorjansa. Heidän jokapäiväinen kulutuksensa koetettiin supistaa niin pieneksi kuin mahdollista. Ei saanut edes rukiista leipää kuin sunnuntaisin syödä; kaurajauholla sekotettua, hyvin karkeaa, akanoista leipää sitä täytyi syödä jos mieli elää ja vieläpä pakotettiin raskaaseen työhön ja suorittamaan äärettömän pitkiä työpäiviä. Ylös oli noustava aamusilla jo kun kukko lauloi ensikertaa, joka tapahtui tuossa kolmen tienoissa aamusella. Se olikin ainoa ajantieto noilla työnorjilla. Kelloa ei toki pidetty pirtin seinällä josta olisi ajan nähnyt, eihän toki! Ilta- ja aamupuhteet täytyi käyttää tarkoin talon hyväksi. Piiat karstasivat ja kehräsivät pellavaa ja villaa, jotka kevätpuolella kudottiin kankaiksi. Rengit kiskoivat päreitä pihkapuusta, joita poltettiin öljylampun asemasta. Kevätpuolella oli kalanpyydyksien laitto kiireellisessä käynnissä, niin ettei siinä, eikä monen muun talossa saanut palvelijat «laiskotella»...

(Jatk.)

YLEISIÄ UUTISIA

Elintarvehinnat jälleen kohoamassa

Washington. — Senaattori Walsh Massachuttsista lausuu että elintarvehinnat ovat jälleen nopeasti kohoamassa. Samalla aikaa ilmoittaa Yhdysvaltain hallituksen työdepartementti että 18 kaupunkia 22:sta on ilmoittanut elintarvehintain kohonneen viime kuun ajalla. Kauppadepartementin virkailijat niinikään ennustavat elintarvehintojen nousemista. Senaattori Walsh syyttää, että korkea tulli elintarpeisiin nähden on omiaan vieläkin enentämään hintojen kohamista.

---o---

Scotlantilaisia farmareita Canadaan

Quebec. — Linjalaiva Tunisia, joka maanantaina saapui satamaan toi 360 scotlantilaista farmaria, jotka tulevat asettumaan maataviljelemään Ontarioon ja lännelle. Hallituksen asiamiesten ja suurten canadalaisten rautatiekomppaniain asiamiehet ovat edelleen mitä kiireellisemmässä hommassa narrailemassa canadalaisesta maanviljelijän paradiisista, mutta kaipa uudet tulokkaat käytännöllisen kokemuksen jälkeen huomaavat, että heidät onkin tänne kuletettu yksinomaan riistettäväksi.

Sähköttäjät vaativat sovintoautakuntaa

Winnipeg. — Anomuksen sovittelulautakunnan nimittämiseksi ovat työministeri James Murdockille lähettäneet Canadian Pacific rautatien sähköttäjät, seurauksena neuvottelujen katkeamisesta, joita on käyty miesten ja rautatiekomppanian välillä. Puheenjohtajaa ei ole nimitetty, mutta miehet ovat valinneet edustajakseen David Campbell'in Winnipegistä. D. Gillen'nin Torontosta uskotaan tulevan edustamaan komppaniaa. Työsuhteet ovat syynä miesten ja komppanian välisiin erimielisyyksiin.

---o---

Pormestari vangittu syytettynä pommien valmistamisesta

Rooma. — Syytettynä pommien valmistuksesta, ovat poliisit vanginneet Filadelfo Castro nimisen, Sisiliassa sijaitsevan Letinein kaupungin pormestarin, jonka sanotaan räjäyttäneen ilmaan oikeustalon, jossa räjähdyksessä kaikki sisälläolijat menettivät henkensä, sanotaan tänne saapuneissa tiedonannoissa.

Majurin asunnosta sanotaan löydetyn joukon pommeja, jotka hänen muka pitäisi valmistaneen valtuuston sosialistisia jäseniä varten. Uutinen on luonnollisesti porvarillisten uutistoimistojen keksintö, jolle ei ole annettava suurtakaan huomiota.

HAUSKAT

Ohjelma Iltamat

— toimeenpanee —

KIVIKOSKEN OSASTO

22 päivä heinäkuuta Kivikosken haalilla.

Tanssijat, ottakaa huomioon, että soitosta huolehtii Aarne Oja, joka vetää rammatkin lattialle.

Sisäänpääsy on 25c.

Saapukaa joukolla!

HUVITOIMIKUNTA.

GRANT & HISCOCK.

Putkityö ja Lämmityslaitos Urakoitsijat

Ennenkuin te annatte lämmityslaitos tai putkien asetus urakkanne, käykää puhuttelemassa meitä. Me voimme sentähden, että teemme itse työn, säästää teille rahaa ja samalla kun olemme ammatimiehiä, teemme hyvän työn. Kaikki meidän työmme tehdään takauksella. Käykää katsomassa meidän varastossamme olevia hienoja plummaus tarpeita, näyteruumassamme Grand Opera Housen kellarissa, Sudburyssa.

Joutuivat juoksemaan aprilliä

Montreal. — Palosotilaat, tohtorit, sairaalavaunut, ruumisvaunut, salapoliisit, konstaapelit, ja vieläpä joukko autonajureitakin kutsuttiin toinen toisensa jälkeen 310 Dorcen kadulle klo 3:45 ja 5 välillä iltapäivällä. Kaikkia edellämainittuja oli kutsuttu paikalle telefoonilla, jonkun narraushaluisen toimesta, jota toistaiseksi ei ole saatu selville. Kutsuessaan puhelimitse edellämainittuja paikalle, oli hän sanonut että kysymyksessä on tulipalo, tapaturma, murha, itsemurha. hautaustoimitus ja vihkimistilaisuus, jotka kaikki olisivat tapahtuneet edellämainitussa paikassa.

Aprillin juoksuttajaa etsitään ja jos saadaan kiinni tullaan häntä syyttämään poliisioikeudessa huvittelustaan.

---o---

Norjalainen Amsterdam-pakokauhu

Jälleen on yksi norjalainen ammattiliitto seurannut monien muiden esimerkkiä ja tehnyt päätöksen eroamisesta Amsterdamin Internationalesta ja liittymisestä Punaiseen Ammatilliseen Internationaleen. Tämä viimeiseksi selvälle luokkataistelun tielle astunut liitto on karkeistyöläisten, joka juuri pitämässään kongressissa on tehnyt tämän viisaan päätöksen musertavalla äänten enemmistöllä. Päätöstä vastaan annettiin vain 15 ääntä.

Piakkoin saataneen jälleen kuulla uusista samallaisista päätöksistä Norjassa.

---o---

Toronton kirjaltajat voittaneet vaatimuksensa

Toronto. — Sanomalehtikirjapainoissa työskentelevät painajat ovat allekirjoittaneet sopimuksen työnantajien kanssa, ollen tämä sopimus useita viikkoja kestäneen neuvottelun tulos. Sopimus kestää kaksi vuotta ja yhdeksän kuukautta ja tulevat aamulehtien työläiset saamaan sen mukaan $43.50 viikolta ja iltalehtien $41.00 viikolta. Viimemainitut tulevat saamaan myöskin entisen 48 tuntisen työajan sijaan 46 ja 1/2 tuntia käsittävän viikon, edellisten työaika on edelleenkin 45 tuntia viikossa.

---o---

Sotilaallinen työläisnuuskinta Norjassa

Kesäkuun 15 pnä alkoi uudelleen Norjan sotilaspäällystön luutnantti Christenseniä vastaan nostaman jutun käsittely. Norjan suurlakossa kieltäytyi Christensen tottelemasta päällystön määräyksiä, joissa häntä kehoitettiin suoranaisiin santarmitoimiin työväestön keskuudessa, ja joiden täyttämistä hän piti sotilashenkilölle arvottomana. Nyt alkaneessa istunnossa tultanee osoittamaan päällystön santarmi-into kaikessa laajuudessaan.

---o---

Irlannin tasavalta julistettu Corkissa

Lontoo. — Keskiviikko-aamulehdet kertovat Belfastista tulleen tiedon mukaan Corkissa julistetun Irlanni tasavallan. Tietoa ei ole kuitenkaan vahvistettu muista lähteistä. Lounais-Irlanti on melkein kokonaan eristetty muusta Irlannista, molemmat sekä vapaavaltiolaiset että tasavaltalaiset harjoittavat ankaraa sensuuria, joten tarkkojen tietojen saanti tilanteesta on vaikea.

Ikävällä ja surulla saamme ilmoittaa, että rakastettu lapsemme

VIOLET ELISABET

nukkui kuolon uneen kotonaan Kivikoskella 7 p:nä heinäkuuta, 1922. Hän eli ilonamme ainoastaan 18 päivää, jonka täten tiedoksi annamme tuttaville ja Vapauden lukijakunnalle.

Agda ja John Korhonen.

Pienokaisemme haudattiin kotikummun nurmen alle, ilman seremonioita. Lepää rauhassa!

Halutaan tietää

Haluaisin tietää missä on tuttavani **Matti Eteläpää**, kotoisin Savitaipaleelta, Viipurin läänistä. Ellei hän itse satu huomaamaan näitä rivejä, niin pyydän jonkun hyväntahtoisesti huomauttamaan hänelle. Osote: Box 84 Kirkland Lake, Ont. Kaikilta tuttavilta kirjeet tervetulleita.

Dr. L. A. Johnson

Suomalainen hammaslääkäri

on avannut offiisinsa Torontossa 1925 Queen St. E. Kippendaview Ave kulmassa. Sisäänkäytävä on Kippendavien puolelta.

DR. F. C. FRASER

HAMMASLÄÄKÄRI

Johnson Block

(Cochranen rautakauppaa vastapäätä)

Phone 157.

PARHAAT KENGÄT ja VAATTEET MIEHILLE

Meillä on saatavan uusia mitä parhainta lajia kenkiä. Vanhoja korjataan huolellisesti.

J. DAIGLE

Phone 1485 — P. O. Box 71.

110 Durham St., Sudbury, Ont.

Cobaltin Raatajat

Naisia, miehiä ja lapsia halutaan rajaton määrä **LAHTI KASSUN SAUNAAN**, se on auki joka lauantai klo 1 ip. klo 12 yöllä. Sauna sijaitsee 21 Argentile St., samassa talossa on räätäli sappa.

Liittolaiset pyyhkäisseet Montenegron pois kartalta

Pariisi. — Ambassadorien neuvosto, määritellessään rajan Jugoslavian ja Albanian välillä, pyyhkivät Montenegron valtion pois kartalta. Montenegron kansa vaati, että heille myönnettäisiin oikeus yleisäänestyksellä päättää itsenäisyydestään, mutta sitä ei sallittu. Tälläistä on Versaillesin rauhan «kansojen itsehallinto-oikeus» periaate imperialistien toteuttamana.

ERI PAIKKAKUNTAIN UUTISILMOTUKSIA

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

Olen muuttanut liikkeeni takaisin Sudburyyn ja teen työtä 9 Lisgar St.

H. Kauhanen.

Star Bottling Works, Nurmen veljesten poppisappa suosittelee hyviksi tunnettuja virvotusjuomiaan, Poppia, Raittiusolutta ja Porteria. Chewing gumia, Chocolate y. m. Cändiä aina varastossa. Postiosote: Box 1028. Phone 946.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

COPPER CLIFF, ONT.

Tarkastakaa filminne ja lähettäkää parhaimmat suurennettavaksi A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont

Valokuvia. — Välitän raamia ja suurennuksia. Työ ensiluokkainen. A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee poikatalon vastapäätä, 56 Palsam Str. J. Rintanen.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Timminsin hauskin paikka on Junellin makeiskauppa 65—4th Ave. Virvoitusjuomia, kaikenlaisia makeisia ja tupakkaa aina saatavana.

PORT ARTHUR, ONT.

I. S. Salo, 17 Johnson ave.

J. Arnion lihakauppa, 319 Bay St., Port Arthur, Ont.

W. Sahlin räätäliliike sijaitsee J. Laken parturiliikkeen vieressä ja J. Laken parturiliike W. Sahlin räätäliliikkeen vieressä. Parhaat paikat alallaan Port Arthurissa, 281 Bay St.

Casey-Shaw Lbr Co

Kaikenlaista lautatavaraa, sahamyllytyötä tehdään. Höylättyjä ja höyläämättömiä lautoja ja rakennustarpeita joka lajista.

Phone 452 Sudbury, Ont.

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

Nickel Cityn Kauppakoulu

Sudburyn parhain kauppakoulu. Neljällekymmenelle oppilaalle hankittu työpaikat viimeisen vuoden ajalla.
Opetusta kaikilla liike aloilla.
Jatkuvia kesä luokkia.
Kysykää johtaja **Botsford'ilta** hintoja, y. m. Postiosote: Box 609. Puhelin 505. Sudbury.

Plummausta
Lämmityslaitteita
Sähkötyötä
Tinausta
Polkupyöriä ja
osia myydään

PERCY MORRISON
Phone 265 Sudbury, Ont.

Mulligan & Mulligan
LAKIMIESTOIMISTO
Elm Street, Sudbury, Ont.

Sudburyn uutisia

Vapauden johtokunnan kokous pidetään keskiviikon t.k. 19 p. iltana konttorissa. Erikoisen tärkeitä asioita.

Torstai illalla on tanssit lavalla. Jokainen varmaankin rientää silloin ulkoilmaan tanssimaan. Tilaisuuteen hankitaan hyvä soitto.

Toveri J. W. Ahlqvist, järjestömme monivuotinen entinen sihteeri ja nykyinen toimeenpanevan komitean jäsen, vieraili paikkakunnallamme, ollessaan matkalla Miljoonajoelle perheensä luokse kesälomaansa viettämään.

Puhujaa kuulemaan. Olemme aikaisemmin jo ilmottaneet, että Kuzbas siirtolan asioilla liikkuva tov. Martin Henrikson puhuu Sudburyn S. S. Osaston haalilla kolmena iltana. Vielä on yleisöllä tilaisuus häntä tiistai ja keskiviikko iltoina kuulla. Rientäkäämme kaikin häntä kuulemaan.

Samalla kehoitamme, että toverit Copper Cliffissä ottavat tämän huomioonsa ja myöskin saapuvat kuulemaan Martin puheita.

Lakkasi ilmestymästä. Täkäläinen englanninkielinen liberaalien äänenkannattaja Sudbury News on lakannut ilmestymästä. Liikkeen taholta on annettu selostus, että kireät raha-asiat ovat olleet syynä lehden julkaisemisen lopettamiseen. Tuossa painossa, ennenkuin Vapaudella oli oma liike, painettiin lehtemme ja silloin kysymyksessä oleva liberaalien liike Vapauden panamisella teki hyvää voittoa. Vapaudelle oman painon hankittua liikkeen asema on yhä huonontunut ja nyt lopuksi täytyi lehden ulosantaminen lopettaa. Muuta japipainotyötä ilmoitetaan liikkeessä edelleenkin otettavan suoritettavaksi.

Vorot tyhjensivät kassakaapin.

Kun liikkeenhoitaja Hibbert, Imperial öljykomppanian Sudburyn liikkeestä palasi joltakin matkaltaan perjantai aamulla, tapasi hän komppanian kassakaapin makaavan jonkun matkan päässä komppanian ofiisista. Kassakaappi oli murrettu auki ja sisältö, noin 200 dollaria, viety.

Rakennukseen, joka sijaitsee Copper Cliffin tien varrella, noin 300 jalan päässä valtatiestä, oli menty sisälle kellarin ikkunan kautta. Kassakaapin pieni koko oli edullinen sen kulettamiselle rakennuksen ulkopuolelle. Varas tai varkaat olivat käyttäneet vasaraa, talttaa ja kirvestä, jotka löydettiin kaapin vierestä. Mitkään muut eivät olleet voroille kelvanneet kuin puhdas raha.

Poliisit, jotka ovat ottaneet asian selvittääkseen, uskovat että rosvouksen jalkojen jälistä päättäen on tehnyt yksi mies. Muitakin varkauksia sanotaan tuona yönä tehdyn.

Eri paikkakunnilta

WANUP, ONT.

Martin Henrikson saapuu puhumaan haalillenne tämän viikon perjantai illalla. Muistakaa käydä asemalla puhujaa vastassa ja ilmoittaa puhetilaisuudesta mahdollisimman hyvin.

INTOLA, ONT.

Port Arthurin ja Intolan OBU:n kannatusrenkaan yhteinen kenttäjuhla oli Intolan koululla t.k. 9 p. Ohjelma oli kyllä tyydyttävää, kuten runot ja laulua. Puheen piti Wm Arnberg. Huomautti kuinka teiltä työläisiltä on kielletty teidän itse rakentamanne haali —? Sitten hän selosti P. A. S. S. osaston ja OBU:n k. renkaan välisiä riitaisuuksia, kuinka nämä kommunistit pyrkivät Temppelin kontrolliin sitä myöten kun he, teollisuustyöläiset, saavat Temppelin velkoja maksuun jep. Sanoi että obu:laiset ne on oikeita yhteisen rintaman rakentajia, että workers-partylaiset vaan ratsastavat sillä. Selosti kuinka ammatilliset järjestöt ovat turmiollisia ja harhaanjohtavia. Se on aivan totta. Sanoi että kommunistit kun pistävät kemut pystyyn, niin ne ottavat vaan omat autonsa ja hyräyttävät tänne farmikontrille ja silloin on kemut täydessä hyrinässä. Mutta heidän kanssaan on aivan toisin, nämä obu:laiset ei kuulemma omista autoja ja näinollen heidän kyytinsä tulee kalliiksi. Kas kun hän sanoi että kaikilla Arthurin kommunisteilla on omat autonsa (tätä minä kyllä suuresti epäilen) joilla ne ajelevat. Huomautti myöskin että ne ovat juuri niitä workerspartylaisia, jotka heitä aina parjaavat ja vääristelevät heidän toimintaansa. Sitten lopuksi hän antoi ikäänkuin kaksi ehtoa joista saa valita. Hän sanoi: Harkitkaa mihinkä joukkoon teidän tulee kuulua, siihenkö joukkoon jota johtaa pari räätäliä Torontosta, vaiko Port Arthurin k. renkaaseen. Ja ellette meihin yhdy, niin he voivat esim. lakata vaikka ostamasta farmareilta niitä tavaroita mitä farmarit tuottavat jne. Sillä hän vakuutti että farmarit ovat enempi riippuvaisia kaupunkilaisista kuin päinvastoin. Tässä en ole voinut tuoda sanasta sanaan tämän puhujan puhetta julki, enkä puoltakaan siitä puheesta, sillä siinä oli niin montaa lajia, että se on aivan mahdottomuus ja eikä se ole niin tarpeellistakaan. Sillä niinkuin lukija ylempänä näkee, että ei siinä ole kaikkia kohtia keritty oikein harkitsemaan. Minä puolestani kuitenkin voin huomauttaa, ettei Arnbergin puhe voinut rakentaa yhtään enempää yhteisymmärrystä, melkeinpä se taisi tehdä päinvastaisen vaikutuksen toisin ajatteleviin työläisiin. Olkaa pojat huoleti vaan, kyllä Intolan työväentalo on oikeilla omistajilla. Sen omistaa työläiset, se ei ole joutunut porvariston käsiin. Intolan S. S. osasto on sen kontrollissa nyt ja on ollut alusta saakka. Se on sen rakentanut ja huolehtinut sen taloudellisesta puolesta. Noin 9 vuotta toverit ovat väsymättömästi toimineet osastossa ja olemme tehneet sen mitä olemme voineet työväen asian edistämiseksi ja olemme huolehtineet että työläisillä on paikka johon voivat kokoontua. Tietenkään se ei ole voinut sitä pitää pystyssä ilman työläisten kannatusta, mutta se vaan todistaa että Intolan osastolla on **työläisten** kannatus. Puhujalle minä haluaisin palauttaa mieleen vielä sen kohdan missä hän pelotteli pikkumaanviljelijöitä, että ellei farmarit yhdy heihin niin Arthurin työläiset lakkaavat ostamasta farmarien tavaraa.

Otaksutaanpa nyt että (siinä tietysti täytyisi olla 100 pros. järjestyneisyys) teollisuustyöläiset eivät osta farmareilta, silloin farmari olisi pakotettu myymään tuotteensa suoraan puoteihin ja suurille komppanioille. Tämä siis tarkoittaisi, että **teollisuustyöläinen** joutuisi myös tavaransa ostamaan suoraan kauppiaalta, jolla ei suinkaan (?) ole halvempaa kuin farmarin tuote, eikä myöskään niin tuoretta (sen kai Arthurinkin poikatalo hyvin tietää). Esimerkin vuoksi voin mainita seuraavaa: Farmareilla on ollut paljon perunoita viime talven ja tämän kesän ajan, niistä ei ole päässyt eroon vaikka olisi ilman antanut. Nyt viimeaikoina niitä ovat ostaneet muutamat isot komppaniat ja maksaneet 40—50 senttiä säkiltä. Nyt alkaa farmarien varastot loppumaan ja komppaniain varastohuoneet käymään täyteen. Seuraus on että puhutaan perunasäkin hinnan olevan jo 1 dollarin seuduilla. Minun mielestäni ei ainakaan **teollisuustyöläisten puhujalta** tällaiset uhkaukset pikkufarmareita kohtaan ole ollenkaan yhteisymmärrystä rakentavia eikä myöskään asiallisia.

Touhunsa itsekullakin. Meillä on täällä tapana laittaa iltamailmotukset telefoonipooluihin noin viikkoa ennenkuin iltamat ovat. Nyt sattui niin «fonisti», että perjantaina kun kuljin ilmoituksen ohitse, niin oli se tuhrittu ja töhritty mitä likaisemmin. Kuka hyvänsä se henkilö on ollut, niin on se mitä raukkamaisin teko. Sillä siihen olen varma, että se on tahallisesti tehty ja sen on myös nähnyt useampi henkilö — sen ilmoituksen — joten en puhu omasta päästäni.

Agit. toimikunnan iltamat onnistuivat kiitettävän hyvin. Kukkia ja keekejä myytiin $17.30 arvosta, joka tullaan käyttämään agitatsionitarkotukseen. — Raportteri.

BURRITT, ONT.

Täkäläisen Canadan Työläispuolueen S. S. Osaston kuukausi-kokous oli tämän kuun 11 p., jossa valittiin tilintarkastajat, jotka viime kokouksessa jäi valitsematta. Virkoihin valituksi on tullut seuraavat henkilöt: Organiseeraajksi Viktori Mäki, puheenjohtajksi Viktori Mäki, pöytäkirjuriksi Erik Matson, jäsenkirjuriksi William Kangas, rahastonhoitajaksi Viktor Rinne, rahastonkirjuriksi Matti Holm, vapuheenjohtajaksi Hjalmar Vuorio, varakirjuriksi Matti Holm, tilintarkastajaksi Sam Niemi ja Matti Janson ja Edvard Ahopelto, sanomalehtimieheksi Viktor Mäki, kirjeenvaihtajaksi Herman Hill, järjestyksenvalvojiksi Matti Janson ja Lyydia Mäki. Sitten oli keskustelu, koska osaston varotuksia ei ole otettu huomioon, josta on ollut useamman kerran osaston puolesta huomautuksia, että osaston juhla- kuin myöskin huvitilaisuuksiin ja yleisesti kaikkiin niihin paikkoihin missä juopuneiden rähjäys tekee haittaa osaston toiminnalle, on väkijuomain kuletus ja samoin niiden käyttö osaston puolesta kielletty. Ellei varotusta seurata, älkää silloin syyttäkö osastoa kun varotuksen julkasemme lehdessä, sillä tästä lähtien juoppouden tähden johtuvista häiriöistä olemme pakotetut käyttämään virkakunnan apua.

Niin, Sanna Kannasto tulee täällä pitämään puheen t.k. 14 p. Olemme siitä hyvin kiitollisia, sillä puhuja onkin tällä paikkakunnalla hyvin tarpeen ja samoin tervetullut. Osaston puolesta

Erik Matson, kirjuri.

Cochranin hinnat ovat laskeneet ja olemme nyt halvin rautakauppa

Kyselkää meidän uusia hintoja, niin varmaan olette tyytyväisiä.

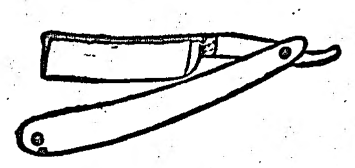

Bokerin saksalaiset partaveitset, valkoipäiset, $4.00 kpl. takauksen kanssa.

Mustapäiset partaveitset $3.75.

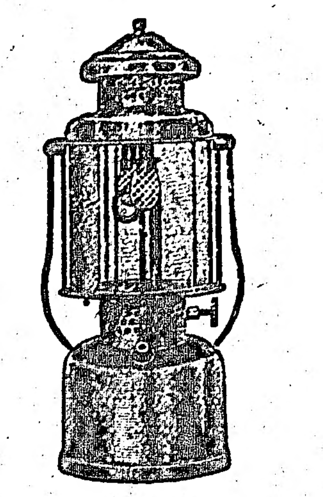

Coleman gasoliinilyhty on paras mailmassa, 300 kynttilän valo, valoisempi kuin 20 vanhaa mallia öljylamppua eli lyhtyä. Uusi hinta $10.00. Lamput $11.50 kappale.

Maalausaika on nyt. Meillä on maalia ja vernissaa joka tarpeeseen.

Hyvä seinävärnissa $3.50 kaluuna. 100 pros. puhdas maali $4.90 kaluuna.

Puhdas öljy $1.40 kaluuna.

Lyijyvalkonen (white lead) paras laji $16.00 sata paunaa.

Farmarit hoi! Lyijy Arsenetti perunamadoille, paunan askeissa, 40 senttiä pauna. Keisarinvihreä 50c. pauna.

Köysi, paras manillaropu on nyt 30c. pauna.

1/4 t. ropua 33 jalk. paunassa
3/8 t. ropua 20 jalk. paunassa
½ t. ropua 13 jalkaa paunassa
5/8 t. ropua 7½ jalk. paunassa
3/4 t. ropua 6 jalk. paunassa
1 t. ropua 3½ jalk. paunassa

Piikkiaita (4 piik.) $4.50 rulla.

Piikkiaita määrlyt 7c. pauna.

4 jalan kana-aita $6.75 rulla, (150 jalkaa).

5 jalan kana-aita $8.45 rulla, (150 jalkaa).

6 jalan kana-aita $10.00 rulla, (150 jalkaa).

Jos rakennatte niin saatte tarpeenne meiltä kohtuhinnoilla.

Naulat $4.75 käki (100 p.)

Valkoinen seinäpahvi (400 neliö jalkaa) $1.00 rulla.

Tervaseinäpahvi (400 neliö-jalkaa) $1.25 rulla.

Tervafilttipahvi (200 neliöjalkaa) 50 paunaa rulla, 5c. pauna.

Harmaa filttipahvi (450 neliöjalkaa) 50 paunaa rulla, 7c. p.

Kattopaperi, Cochrane special 1 säinen (1 ply) $2.25 rulla.

Kattopaperi, Cochrane special, (2 ply) $2.75 rulla.

Kattopaperi, Cochrane special, (3 ply) $3.25 rulla.

Savi-, puu- ja lasikirnuja, kaikkea kokoa.

Suomen kuokat $2.50 kpl. Saviruukkuja 1 kaluunan ja aina 10 kaluunaan asti, hinnat 60c. ja ylöspäin, kannen kanssa.

COCHRANE HARDWARE Limited
POHJOIS-ONTARION SUURIN RAUTAKAUPPA
SUDBURY, ONTARIO
J. E. Vick, suom. kauppamies.

D. S. HUMPHREY & CO.
Lamppuja, Tousti paahtimia, silitysrautoja,
Vacuum puhdistajia
Sähkötyötä tehdään, Sähkötarpeita
Pesukoneita
Moottori paatti tarpeita
Putki ja
Lämmitystyötä
Levysepäntyötä
Kaikellaista
KORJAUSTYÖTÄ
Työpaja
134 Larch Lane
Kauppa
No. 2 Cedar St,
Phone No. 9.

SELKÄRANGAN ASETTAJA
Dr. Jas. Newburn
KIROPRAKTORI SPESIALISTI
Phone 1381
153 Larch St. Sudbury, Ont.

New American Cafe
American Hotel Block, Durham st
Sudburyn uusi ajanmukainen kahvila
Hyvä palvelus. — 90 istuinta.
Meillä on parasta kahvia.

Cobaltin S. S. Osasto
— toimeenpanee —
SUURET
KENTTÄJUHLAT
PETTERSON LAKEN RANNALLA
23 p. heinäkuuta, alkaen kello 1 jälkeen puolenpäivän.
Ravintolassa tarjotaan kahvia, virvoitusjuomia, y.m.
Kenttäohjelmasta mainittakoon:
Kolmiottelu, vapaaliikkeitä ja pyramiideja
sekä naisten viestin juoksu.
(Edellämainitun ohjelman suorittaa Cobaltin S. S. Osaston voimisteluseura.)

SAMAN PÄIVÄN ILTANA
— on —
S. S. Osaston haalilla
Vaapa ILLANVIETTO
jossa suoritetaan kaikenlaista henkistä ohjelmaa.
Ohjelma alkaa k:lo 8 ill.
Toivottavasti tulette kaikin mukaan!
JUHLAKOMITEA.

Canadian Baggage Transfer
Johtava kuorma-ajo komppania
Phone 259 34 Lorne Street
SUDBURY, ONT.
Auto Troki ja pitkänmatkan muuttoajoa. — Huonekalu varastohuone ja puunmyynti paikka.
Auki yöllä ja päivällä

«Suomi» lapamato lääke

Jos teitä vaivaa huono ruuansulatus, kipu rinan alla, unettomuus, epätasaisesta vatsasta, veren nousu päähän sekä siitä johtuva päänkipu, joinakin päivinä erinomainen ruokahalu, toisina ei ollenkaan, kouristuksia ja väsymystä jälkeen syönnin, närästäminen sekä siitä johtuva kuuman veden nousu suuhun ja kurkkuun, niin ovat ne lapamadon oireita.

Meidän lapamato lääkkeemme on valmistettu eteväksi tunnetun Helsinkilaisen Sairashuoneen lääkärin resehtin jälkeen, sekä varmasti tuottaa tarkoitukseensa vastaavia tuloksia.

Hinta 5 dollaria 40 senttiä. Postivapaasti. — W. T. McEachern & Co., Limited, 168 Algoma St., Port Arthur, Ont.

TALO MYYTÄVÄNÄ

Hyvällä paikalla oleva talo, aivan lähellä Vapauden konttoria, myydään halvalla hinnalla ja käteistä rahaa tarvitsee olla ainoastaan $1000.00. Kysykää Canadian Baggage Transfer Companylta, Vastapäätä Vapauden konttoria.

TILATKAA VAPAUS!

SUOMALAINEN RUOKATAVARA-KAUPPA & LEIPOMO
Kaikkea ruokatavaraa saatavana ja lähetetään tilausten muk
Nopea ja huolellinen tilausten suoritus.
SUPERIOR GROCERY & BAKERY
513 Simpson St. Puhelin S. 1326. Fort William,

Uusi kauppa! Uudet tavarat! Uusi järje
On ehdottomasti edullisin teille, tehdä ostoksenne
INTERNATIONAL GROCERY STORESSA
Monipuolinen varasto kaikkia ruoka- ja sekatavarakaupan
le kuuluvia tarpeita, joita vaihdamme farmarien tuotteisiin
lähetykset toimitetaan erityisellä huolella, nopeasti ja täsmällis
Kauppa, jossa kuluttajat enemmän hyötyvät!
INTERNATIONAL GROCERY STORE
292 Bay Street. Puhelin 305 Port Arthur,

HALUTAAN
100 miestä katkasemaan ja kuorimaan pa
puita $3.50 kordilta. Metsä hyvä.
Poortin pitäjiä, pätsäri känkiä ja mies k
Paikka Revensworth, Scotia Junksolta
waan päin, G. T. R.
TIMO KONNILA
Kirje osoite: Sprucedale, Ont.

Uusi Suomalainen Luonnon Parantola
on nyt avoinna Sault Ste. Marie, Mich. Parannustavat:
höyry, sähkö, selkäranka ja yleisruummiillinen adjustaus,
järjestelmä j. n. e., j. n. e.
Kirjoittakaa osotteella:
Dr. Hannula,
(Hickler House)
Corner of Portage & Johnstone, Sault Ste. Marie,

Ilmoittakaa Vapaudess